

NOTULEN

van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 9 juli 2009 te 18.00 uur.

Voorzitter: drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: J. van der Does.

Aanwezige leden: drs. F.F. Blommers, mevrouw B.B.M. Bremer, P.A. de Jong, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, W. Koster, mevrouw E.H. van der Kraats, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, R. Lockhorst, J.P. Middelburg, L. Oosterhuis, J.A.E.L.M. van Rixtel, drs. F.A.J.P. Rondagh, ing. O.C. Rosier, mr.drs. H.W. Scholten, M.H. Smittenaar, J.M. Spindel en mevrouw drs. H. Tjalma-den Oudsten (gedurende het eerste deel van de vergadering).

Afwezig lid: J. van Herk.

Er is één vacature.

Aanwezige wethouders: W.H.B. van Dunné en mevrouw drs. M.G.Th. Kleijweg, alsmede mevrouw drs. H. Tjalma-den Oudsten (gedurende het tweede deel van de vergadering).

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter** opent de vergadering met een woord van welkom en meldt dat de heer Van Herk vanavond afwezig is.

De heer **Smittenaar**: Namens een aantal aanwezigen op de publieke tribune stel ik voor agendapunt 17 (financieel overzicht bouw basisschool en gymzaal Krimwijk II) eerder te behandelen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dit voorstel te behandelen direct na agendapunt 8. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Rosier**: Ik hoop dat agendapunt 6 (benoeming van een wethouder) ook ruimte biedt voor een politieke beschouwing, voorafgaand aan de feitelijke benoeming. Ik kan mij voorstellen dat dit punt dan samen met agendapunt 14 wordt behandeld: de brief over de Traverse. Verder merk ik op dat bij agendapunt 12 (aanwijzing lid algemeen bestuur Holland Rijnland) wel is aangegeven "voorstel volgt", maar dat ik dit "volgen" nog niet heb zien geschieden.

De **voorzitter**: Uiteraard is er bij het agendapunt over de benoeming van een wethouder ruimte voor een politieke discussie. Daar gaat de raad trouwens zelf over. Verder constateer ik dat de meerderheid van de raad er niet voor voelt dat agendapunt 6 tegelijk met agendapunt 14 wordt behandeld.

Daarnaast stel ik voor om agendapunt 12 naar het eind van de agenda te verplaatsen. Het is immers in ieder geval geen hamerstuk. Bovendien hangt de aanwijzing van een lid van het algemeen bestuur Holland Rijnland samen met de benoeming van een nieuwe wethouder, want daarna zal, naar ik aan-

neem, bekend zijn wie namens het college zitting zal nemen in het dagelijks bestuur van Holland Rijnland, en pas dán kan vanuit de raad iemand kandidaat worden gesteld voor aanwijzing tot lid van het algemeen bestuur. Het betekent ook dat het aan de raad is, niet aan het college, om een kandidaat te stellen.

De heer **Oosterhuis**: Volgens ons kan agendapunt 13 geen hamerstuk zijn, omdat er bij dit voorstel een keuze wordt geboden. Ons voorstel is dan ook om dit punt niet als hamerstuk te behandelen, maar als een procedurevoorstel.

De **voorzitter**: Op dit moment is punt 13 inderdaad op de agenda ondergebracht bij de hamerstukken. Het lijkt mij het beste dat wij het kopje "vervolg behandel punten" één plaats naar boven opschuiven, opdat ook agendapunt 13 daaronder komt te vallen. Ik neem overigens aan dat de bespreking van dit punt niet veel tijd hoeft te kosten.

De heer **Oosterhuis**: Akkoord, dat is een goede oplossing.

Met inachtneming van de gemaakte afspraken wordt de agenda vastgesteld.

2. Rondetafelgesprek

• IJshal Leiden

De **voorzitter**: Bij het bestuur van de IJclub Voorschoten is er behoefte aan om gebruik te maken van dit agendapunt. Formeel is dat wat lastig, want het onderwerp dat het bestuur wil aansnijden, staat niet op onze agenda van vanavond. Anderzijds moeten wij ook eens met de hand over het hart strijken, en bovendien is het niet uitgesloten dat een raadslid tijdens het vragenuurtje dit onderwerp ook zal inbrengen. Ik stel daarom een vertegenwoordiger van de ijclub in de gelegenheid nu het woord tot de raad te richten.

Mevrouw **Jonk** (bestuur IJclub Voorschoten): Voorzitter. Wij danken u dat wij nu aandacht kunnen vragen voor de ontwikkelingen rond de ijshal in Leiden. Ik doe dat niet alleen namens het bestuur van de IJclub Voorschoten, maar ook namens de vele recreatieve schaatsers die op dit moment met veel plezier gebruik maken van de ijshal in Leiden of de Uithof.

De ijshal in Leiden is op; deze is dringend toe aan renovatie. De gemeente Leiden is ook van plan daar 4 miljoen voor beschikbaar te stellen. De Leidse ijshal heeft wel een relatief korte baan, namelijk 200 meter, en er is nu een optie om in het Huis van de Sport een 400 meter-baan te realiseren. Die gelegenheid zou aangegrepen moeten worden. Een 200 meter-baan was leuk, maar gezien de ontwikkelingen, zoals de hogere snelheden die worden bereikt met de klapschaats, wordt een 200 meter-baan te gevaarlijk. Zo hebben wij dit jaar voor het eerst moeten besluiten dat kinderen die het heel goed doen, toch niet meer mee mogen doen met wedstrijden, eenvoudigweg omdat het met de hoge snelheden te gevaarlijk voor kinderen wordt. Verder zou het renoveren van de huidige baan in Leiden eigenlijk alleen een lapmiddel zijn, terwijl een nieuwe baan in een goede hal energiezuinig kan worden aangelegd. Ook zullen er meer mensen worden bereikt als een 400 meter-baan wordt gerealiseerd: niet alleen kinderen, maar ook degenen die met de huidige korte baan in Leiden niet voldoende uit de voeten kunnen.

Er zijn dan ook naar onze mening verschillende zeer goede argumenten om te kiezen voor de tweede optie. De gemeente Leiden vraagt daarvoor dan wel samenwerking met de omliggende gemeenten, op dezelfde manier als in Hoorn en omgeving is gebeurd. Wij roepen de gemeenteraad en de wethouder van sport van Voorschoten op om zich met Leiden en andere gemeenten in de regio in te zetten voor het betere alternatief: een 400 meter-baan in het Huis van de Sport.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Ik neem aan dat u ook zelf bezig bent met het werven van fondsen. Op welke manier doet u dat? In Alphen a/d Rijn is een particulier zeer actief bezig geweest met een soortgelijk project, maar dat is helaas niet doorgegaan.

Mevrouw **Jonk**: Wij zijn gelukkig niet de enige ijsclub in de regio die zich bij dit onderwerp actief inzet: wij doen dat samen met 25 clubs uit de hele regio. Gezamenlijk bewandelen wij alle mogelijke wegen om dit plan van de grond te krijgen. Gemeenten hebben daar een heel belangrijke rol in, en in Hoorn en omgeving is dat ook succesvol geweest. Daarnaast benaderen wij het bedrijfsleven en worden er gesprekken gevoerd met de provincie. Als u nog verdere suggesties hebt, houden wij ons daar van harte voor aanbevolen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kortekaas, misschien is het uit een oogpunt van publieksvriendelijkheid een idee als u nu de vragen stelt over dit onderwerp die u in het vragenuur zou willen stellen.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Dat zal ik doen, voorzitter. Ik hoor graag van de wethouder hoe het precies staat met de plannen van Leiden voor een Huis van de Sport. Denkt Leiden wel of niet aan een ijsbaan in dit gebouw? In de pers en in politieke kringen is daar niet zoveel duidelijkheid over. Leidt een ijsbaan ook weer tot nieuwe feiten en nieuwe bedragen?

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. Ik vermoed dat ik niet veel méér hierover weet dan mevrouw Kortekaas. Tot voor kort zaten de sportwethouders in de regio nog wel eens aan tafel, waarbij alle grotere projecten in de regio aan de orde kwamen en iedereen wat van elkaar probeerde te leren, maar de laatste zes à negen maanden is het daar door toevallige omstandigheden niet meer van gekomen. Ook ik heb dus op dit punt enige informatie-achterstand. Ik heb twee signalen gehoord: enerzijds dat de ontwikkeling van het Huis van de Sport nu even stilligt, anderzijds dat de gemeente Leiden bezig is met een soort uitvraag over twee opties, namelijk een Huis van de Sport met of zonder een ijsbaan, om op tafel te krijgen wat het verschil is tussen beide opties is, ook in financieel opzicht.

Ik heb nog niet direct uit Leiden de vraag gekregen of Voorschoten mee wil doen in de financiering. Het gaat uiteraard om een zeer sympathiek voorstel, al gaat het om veel geld, maar het kan wel allerlei gevolgen hebben. Zo vragen wij nu geen geld van Leiden voor de bouw van scholen in Noord-Hofland, terwijl een deel van de kinderen toch uit Leiden afkomstig is. Anderzijds betaalt Voorschoten weer geen geld voor "onze middelbare scholen" die in Wassenaar, Leiden of nog ergens anders staan. Meestal verloopt zoiets met gesloten beurzen, en bij de ijsbaan zou nu de beurs niet gesloten mogen zijn. Ik kan mij daar wel wat bij voorstellen, maar het kan er ook toe leiden dat een beerput wordt opengetrokken. Ik hoor overigens graag welke gedachten hierover in de raad leven.

De **voorzitter**: Vanavond gaan wij daar geen debat over voeren. Het gaat nu immers om het vragenuurtje.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Voorzitter. Ik verzoek de wethouder toch om een gesprek aan te gaan met de sportwethouders in de regio Leiden, vooral met het oog op de vele jonge sporters uit Voorschoten die gebruik maken van een voorziening in Leiden die nu weg dreigt te vallen. Verder zal ik graag zien dat dit punt in de eerstvolgende vergadering van de commissie Mens & Samenleving aan de orde komt.

Mevrouw **Bremer**: Ik sluit mij bij mevrouw Kortekaas aan, voorzitter. Ook ik vraag hem om contact te zoeken met de wethouders sport in de regio, om na te gaan of er een nieuwe ijsshal kan komen.

Wethouder **Van Dunné**: Ik heb de afgelopen paar weken geprobeerd wethouder Witteman te bellen, en hij heeft dat ook bij mij gedaan, maar er is nog geen telefonisch contact geweest. Ik ga ervan uit dat ik hem zeer binnenkort wel spreek, en zal hem dan vragen om de sportwethouders bijeen te roepen. Het lijkt mij immers zijn taak, niet de mijne, om de sportwethouders bij te praten over dit plan en hen

eventueel een vraag te stellen. Ik heb de oproep gehoord om daarin positief mee te denken, en zal dat dan ook doen.

• *4V-nota / Verkeersvisie*

De heer **Van der Pol**: Ik heb iets bij mij: niet minder dan de oplossing van een probleem waar Voorschoten al 30 jaar mee worstelt. Het gaat om de regionale component die weliswaar niet zo in de verkeersvisie is begrepen, maar toch een onderliggende factor is, namelijk de RijnlandRoute. In Leiden hebben een aantal mensen het initiatief genomen om twee alternatieven te ontwikkelen, en dat initiatief heeft zich inmiddels uitgebreid over de hele Leidse regio. Het alternatief dat ik nu bij mij heb, is het meest kansrijke. Het lost in feite vier of vijf problemen tegelijk op, en heeft niet alleen te maken met de weginfrastructuur, maar geeft ook nieuwe mogelijkheden in Leiden. Zo zou hierdoor de ijshal wat gemakkelijker ontwikkeld kunnen worden. Het betreft een duurzame weg die door Leiden heen gaat en gebruik maakt van de bestaande routes, nadat die zijn herontwikkeld. De Churchilllaan speelt daar een zeer belangrijke rol in, en omdat het de bedoeling is dat er straks bovenop die laan door een park gelopen kan worden, is de laan in het alternatief Churchill Avenue genoemd. Dat vergt wat geld, maar volgens ons valt het niet duurder uit dan de N11-west-oplossing die de provincie voorstaat.

Ons verzoek aan de gemeente Voorschoten is om dit alternatief integraal over te nemen in de gemeentelijke verkeersvisie. Mochten er nog verschillen van mening zijn, dan daag ik alle politieke partijen uit om in de komende verkiezingstijd dit alternatief zoveel mogelijk een kans te geven, ook in de contacten met de provincie en de Tweede Kamer. Overigens werken wij inmiddels al vrij intensief samen met de provincie, en een aantal oplossingen die in het alternatief zijn begrepen, worden door de provincie in gewijzigde vorm overgenomen. Het is dus geen fantasie-verhaal, maar een echte daadwerkelijke oplossing. Ik hoop binnenkort weer op deze plek te staan, om aan te kunnen geven hoe wij er verder mee gaan.

De heer Van der Pol overhandigt het alternatief aan de burgemeester.

De heer **Smittenaar**: Krijgen wij hier binnenkort méér over te horen dan alleen een tekening?

De heer **Koster**: GroenLinks is nooit voor de RijnlandRoute geweest, dus elke bijdrage aan een mogelijke oplossing op de plek van de huidige Churchilllaan stellen wij zeer op prijs.

De heer **Van der Pol**: Naast de tekening hebben wij ook een verklaring overhandigd waarin alle ontwerpeisen staan genoemd die wij hebben gehanteerd. Verder staat er op de website van de wijk Stevenshof een presentatie, met alle achterliggende gegevens. Wij krijgen al enkele keren per week van politieke partijen of gemeenten de vraag om het alternatief te komen toelichten. Als die vraag ook uit Voorschoten komt, zijn wij graag bereid om een toelichting te komen geven, of experts in te schakelen die vrijwillig een bijdrage willen leveren.

• *Begraafplaats Rosenburgh*

Mevrouw **Jansma**: Ik heb mij aangemeld om over dit onderwerp te spreken, maar eigenlijk wil ik de gemeenteraad namens de Stichting Jansland iets aanbieden. Wij hebben op 8 mei jl. het heuglijke feit van de geboorte van onze stichting mogen vieren. Wij willen de raad daarin graag laten delen, en ook danken voor de manier waarop er is gereageerd op ons burgerinitiatief. Dit initiatief is met zo'n harte-lijkheid en enthousiasme ontvangen, dat ik het niet meer dan passend vind om de gemeente daarvoor te bedanken. Menig omliggende gemeente kan hier een voorbeeld aan nemen.

Mevrouw Jansma biedt de leden van college en raad beschuit met muisjes aan.

De **voorzitter**: Dank voor uw vriendelijke woorden, mevrouw Jansma. Wij zullen zorgen dat uw opmerkingen terechtkomen bij de commissaris van de Koningin en de minister van BZK.

Mevrouw **Jansma**: Dat stel ik zeer op prijs. Ik hoop u allen weer te mogen zien als de "theehut" wordt geopend, om het zo te noemen.

De **voorzitter**: Ongetwijfeld.

3. Vaststellen notulen raadsvergadering 28 mei 2009

Deze notulen worden vastgesteld met één aanvulling: op blz. 80, tweede regel van boven, moet na "op 28 mei" worden ingevoegd "2009".

4. Afscheid van de heer V. Koek als raadslid van de gemeente Voorschoten

De **voorzitter**: Beste Vincent, door je verhuizing uit Voorschoten voldoe je niet meer aan één van de vereisten voor het raadslidmaatschap. Het verdriet ons dat je ons verlaat. Ook jouw raadstermijn liep tot in volgend jaar, maar er kunnen altijd omstandigheden zijn waardoor het niet mogelijk is om de termijn uit te dienen.

Je bent in ons midden vanaf 2002 een markant raadslid geweest. Je bent actief geweest in een aantal commissies: Ruimte & Middelen, Welzijn en in je laatste periode Wonen, Ruimte & Groen. Je hield je o.a. bezig met verkeer en parkeren, voor jou belangrijke onderwerpen. Ook herinner ik mij discussies over de locatie van de kinderboerderij, eveneens een onderwerp dat jou bezighield. Je hebt je dan ook nadrukkelijk geroerd in die discussies. Daarnaast ben je actief geweest in de werkgroep bestuurlijke vernieuwing, ingesteld nadat er door de landelijke werkgroep bestuurlijke vernieuwing een quick scan in Voorschoten was uitgevoerd. De Voorschotense werkgroep heeft o.a. geadviseerd over een wijziging van de vergaderstructuur. Die wijziging is er vervolgens ook gekomen, maar het daarmee experimenteren heeft ons tot het besef gebracht dat de vergaderstructuur die wij vanouds hadden, nog zo gek niet was. Overigens hebben wij in de werkgroep ook over andere zaken gesproken, waarbij jij steeds zeer werkzaam aanwezig was.

In je bijdragen viel je op door een analytische manier om problemen te benaderen: die pelde je af en hakte je in stukjes, op een heel heldere manier. Wij danken je daarvoor zeer, en zullen je missen in de raad. Je hebt in je leven in een lastige fase gezeten, waarbij wij van een zekere afstand hebben meegeleefd en hebben geprobeerd je te steunen. Ik wens je van harte dat het jullie in je nieuwe woonsituatie zo goed mogelijk zal gaan.

Hierna overhandigt de burgemeester, onder applaus van de aanwezigen, het afscheidsgeschenk aan de heer Koek.

De heer **Rosier**: Vincent, jij kunt bogen op een forse staat van dienst in de VVD-afdeling Voorschoten: eerst als lid van het afdelingsbestuur, en sinds 2002 als lid van de VVD-fractie in de gemeenteraad. Formeel heb ik je leren kennen als een deskundige op het gebied van verkeer, ruimtelijke projecten en milieu, maar je achtergrond als directeur van een basisschool heb je nooit echt kunnen onderdrukken. Laten we eerlijk zijn! De VVD-fractie telde in de periode 2002-2006 maar liefst drie onderwijspecialisten van het kaliber-Vincent, namelijk Theo Schimmel, René Smittenaar en Vincent Koek zelf. Ik heb Helma, als fractievoorzitter, niet vaak wanhopig zien kijken, maar zij zal dat vast wel eens gedaan hebben tijdens een debat in de fractie over een onderwijsthema, waarin deze "grote drie" de koers, de diepgang en de duur van de gedachtewisseling bepaalden, wat de fractievoorzitter ook deed. Ze waren niet te sturen.

Waar je je ook mee bezig hield, Vincent: je deed het altijd met overtuiging en met oprecht gevoelde betrokkenheid. Je enthousiasme bleek al toen ik als aankomend VVD-kandidaat met je kennismaakte. Je sprak van "buffelen" als je het over debatteren had, je enthousiasme en betrokkenheid richtte zich op de eerste plaats op inhoud. Ik herinner mij bijvoorbeeld een debat over het parkeerbeleid. Wij hebben toen bij lange na niet gekregen waar wij voor gingen, maar jij bleef ervoor gaan totdat de voorzittershamer viel. Je enthousiasme richtte zich in het fractieteam ook op de bepaling van de te volgen tactiek, dus niet alleen de inhoud, maar ook de manier van brengen van de inhoud. Jouw voorstellen op dat vlak zijn vaak overgenomen en uitgevoerd. Zelf had je overigens een heel eigen manier van omgaan met inhoudelijke en tactische afspraken. Gevleugelde woorden van jou zijn "het is heel simpel", en vervolgens kreeg je een wijdloping betoog. Het zij je vergeven, Vincent, want wat je ook deed, je deed je het altijd met een bewonderenswaardig optimisme, soms "against all odds". Het mag lijken dat je in de loop van je verblijf in de raad een ander hoofd hebt gekregen, maar de inhoud (zo kan ik uit ervaring zeggen) is dezelfde gebleven.

Tijdens een fractie-jamboree, later deze zomer, nemen wij nog uitgebreid afscheid. Voor de minder gevoelige geesten onder ons zal er dan een bak uien gereed staan. Voor dit moment wens ik je vooral veel geluk in je nieuwe woonomgeving.
(Applaus)

De heer **Koek**: Mijnheer de voorzitter. Het is moeilijk om ruim zeven jaar raadslidmaatschap heel kort samen te vatten, maar ik wil inhaken op de zinsnede "als je alles van tevoren weet, dan". Ja, dan zet je misschien een handtekening onder iets waarvan je de consequenties niet beseft, of zeg je op het moment suprême vol overtuiging "ja" op de vraag "wat is daarop uw antwoord", maar is het toch mogelijk dat na 25 jaar de partner daar iets anders over denkt. Gaat het over gezondheid of om de vraag wat er misschien op je levenspad komt, dan wil je dat niet allemaal van tevoren weten. Het spannende en mooie van het leven is, dat je toch op een gegeven moment weer iemand kan ontmoeten waar je gek op bent.

Wat heeft dat nu met het raadswerk te maken? Ik denk daarbij terug aan bijeenkomsten voor nieuwgekozen raadsleden. Als die alles van te voren zouden weten, bijvoorbeeld hoeveel je als raadslid moet lezen, zouden ze er misschien niet eens aan durven te beginnen. Ik ben overigens blij dat ik mij daar destijds niet zo in verdiept heb, want ik wilde dolgraag raadslid worden. Ik heb daar ook geen moment spijt van gehad. Ik heb het altijd met mijn hart willen doen, nooit iemand willen kwetsen, wel het debat willen aangaan, maar nooit op de man. Dat laatste is niet mijn stijl.

De laatste jaren zijn nogal wonderlijk geweest, in die zin dat mensen om uiteenlopende redenen fracties verlieten en daarna weer terug te zien waren in een nieuwe partij. Verder mag ik waarschijnlijk straks twee collega's geluk wensen met nieuwe functies die zij binnen het college en de raad gaan innemen. Het is ook aardig dat ik zeven jaar geleden samen met Helma Neppéus in de raad ben gekomen, dat ze daarna afscheid heeft moeten nemen omdat ze gekozen werd in de Tweede Kamer, en dat ze nu weer bereid is gevonden om mijn plaats in de raad in te nemen. Ik denk dat de komende maanden, tot aan de verkiezingen, nog heel spannend worden in de raad. Uiteindelijk is het dan maart en dan heeft één iemand het voor het zeggen: de kiezer. Die zal iedereen datgene uitbetalen waar hij of zij recht op heeft.

(Applaus)

De **voorzitter**: Dank je wel voor je woorden, Vincent. Het ga jullie goed.

5. Onderzoek geloofsbrieven en toelating als raadslid van mevrouw mr. H. Neppéus (raadsvoorstelnummer 046)

De **voorzitter** verzoekt mevrouw Van der Kraats, mevrouw Kortekaas en de heer Van Rixtel de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven te vormen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Mevrouw **Kortekaas** deelt mee dat de commissie de geloofsbrieven en de verdere bij de Kieswet gevorderde stukken, ingezonden door mevrouw Neppérus, heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is dat mevrouw Neppérus aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet. De commissie adviseert de gemeenteraad dan ook te besluiten tot toelating van mevrouw Neppérus als lid van de raad.

Aldus wordt zonder stemming besloten.

De **voorzitter** zegt dat mevrouw Neppérus te kennen heeft gegeven in de eerste vergadering na het zomerreces de eed of de verklaring en belofte te willen afleggen.

6. Benoeming van een wethouder

De heer **Rosier**: Voorzitter. Mevrouw Tjalma wordt als nieuwe wethouder voorgesteld, in de plaats van de heer Horlings. Voor zover ik dat kan beoordelen, heeft mevrouw Tjalma inderdaad de persoonlijke kwaliteiten om zo'n functie te vervullen, maar hoe moeten wij in politieke zin over haar kandidatuur oordelen? De heer Horlings kon zijn gang gaan, dankzij steun door dik en dun van de coalitiepartijen, geleid door het CDA en mevrouw Tjalma. Euforie was er over een project Traverse met drie rotondes voor € 3,6 miljoen. Nog steeds was er euforie voor een project Traverse met één rotonde en een prijs van € 6,6 miljoen. Wij willen rotondes, zo zei de heer Van Herk. Er was geen enkele steun voor het pleidooi vanuit de VVD-fractie om de uitvoering van dit project kritisch te volgen. Handen af van onze wethouder, zo zei mevrouw Kortekaas. Zelfs eind mei van dit jaar, toen de VVD de bonnetjes op tafel wilde hebben, zei de heer Scholten niet anders dan: de VVD is de weg kwijt. Inmiddels weten wij wel waar die weg loopt.

De heer **Scholten**: Ik vind nog steeds dat de VVD de weg kwijt is.

De heer **Rosier**: Ik stel de heer Scholten voor aandachtig te luisteren naar wat ik te zeggen heb.

Uiterekend de voorzitter van deze fractie moet nu de heer Horlings opvolgen. De fractie die samen met de fracties van de PvdA en GroenLinks één- en andermaal afzag van effectieve controle van het bestuur. Volgens de VVD-fractie is dat niet uit te leggen aan de bevolking. Politiek dus onaanvaardbaar. Zou trouwens het CDA van de heer Scholten nu wél effectief controle gaan uitoefenen op zijn oud-fractievoorzitter?

De VVD-fractie heeft kennis genomen van de motie van ONS Voorschoten. Zij staat niet onsympathiek tegenover de inhoud: géén nieuwe wethouder, een beleidsarme periode tot maart 2010 en beperken tot het afhandelen van lopende zaken. Toch zal de VVD deze motie niet steunen. Redenen daarvoor zijn dat wij toch iets méér willen dan alleen maar op de winkel passen tot maart 2010 (dat zal straks ook blijken uit onze beschouwing over de Perspectiefnota) en dat het college volgens ons niet met minder dan vier handen aan zijn ploeg toe kan.

De heer **Blommers**: Voorzitter. De manier waarop wethouder Horlings vertrokken is, betreuren wij. Wij vinden het jammer dat de raad niet in de gelegenheid is geweest om met hem in debat te gaan over de overschrijding van de kosten van de Traverse. Wij gaan dat debat vanavond pas aan, op het moment dat er waarschijnlijk al een nieuwe wethouder achter de collegetafel zit. Ik zie dit als een gemiste kans, want ik was graag het debat aangegaan, ook over de vraag of het wel terecht is dat de heer Horlings de politieke steun van zijn fractie heeft verloren.

Dan ligt nog de vraag voor of er wel een nieuwe wethouder benoemd moet worden. De komende periode tot de verkiezingen is volgens ons te kort voor een nieuwe wethouder om zich in te werken in de zeer omvangrijke portefeuille die de heer Horlings had, en daarin effectief te functioneren. Daarom stellen wij voor om de komende periode alleen beleidsarm door te werken met de huidige ingewerkte wethouders. In feite is dat dus passen op de winkel, maar wel met een belangrijk speerpunt, namelijk het weer op orde krijgen van de financiën.

Wij dienen hierover het volgende voorstel voor een raadsbesluit in (nr. 22):

"De raad van de gemeente Voorschoten,

constaterende dat:

- *de portefeuille van de afgetreden wethouder Horlings groot in omvang en inhoudelijk complex is;*
- *de tijdsperiode tot aan de verkiezingen zeer kort is;*
- *benoeming van een wethouder financiële gevolgen heeft voor een langere periode dan de benoeming in deze coalitieperiode*

besluit:

- 1. voor de resterende periode geen nieuwe wethouder te benoemen;*
- 2. de portefeuille van de afgetreden wethouder te verdelen onder de zittende leden van het college;*
- 3. steun te geven aan het beleidsarm beheren van de gemeentelijke taken en gevoelige dossiers te laten rusten;*
- 4. tot aan de vorming van een nieuw college na de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 prioriteit te geven aan het onderzoek volgend uit het besluit genomen naar aanleiding van de brief m.b.t. de financiële overschrijding van het project Herinrichting Centrumtraverse,*

en gaat over tot de orde van de dag".

De heer **Scholten**: Voorzitter. De heer Rosier herinner ik eraan dat de VVD-fractie de afgelopen jaren alleen maar tegen is geweest. Nu is de VVD-fractie ook tegen personen, wat mij flink tenvolgt.

Het voorstel van de heer Blommers begrijp ik niet zo goed. Er wordt gezegd dat er een enorme opgave ligt op het terrein van het onder controle krijgen van de uitgaven, dat daar de komende tijd een flinke inspanning voor nodig is, en dat de heer Horlings een enorm omvangrijk takenpakket had. Dat geeft dus aan dat een wethouder daar veel tijd in moet steken, en dat valt niet te rijmen met het voorstel om al deze taken maar over te hevelen naar de overige twee wethouders, die ook al boordevol werk zitten.

De heer **Rosier**: De VVD is niet overal tegen. Bij het onderwerp Traverse was de VVD vóór effectief onderzoek en effectief volgen, één- en andermaal. De raad heeft de VVD daar echter niet in gevolgd. Wie was er dan tegen?

De heer **Scholten**: De VVD-fractie is altijd tegen de herinrichting van de Traverse geweest.

De heer **Rosier**: En terecht, naar nu blijkt.

Mevrouw **Lamers**: Wij zijn niet overtuigd geraakt van de argumenten van de VVD-fractie tegen de rotondes, omdat die in totale tegenspraak waren tot de uitkomsten van onderzoek naar de veiligheid en de doorstroming bij rotondes. Ook zijn wij niet overtuigd geraakt door de stelling van de VVD dat de herinrichting van de Traverse geen goed idee was omdat GroenLinks dat had bedacht. Dat vonden wij niet sterk, en bovendien was het CDA indertijd met dit idee gekomen. Tenslotte konden wij ook niet overtuigd worden door het argument van de heer Rosier dat er allemaal rode steentjes in de straat zouden worden gemetseld omdat het rode college (wat het college niet is) het had bedacht.

De heer **Rosier**: Ik heb mij kennelijk niet helder genoeg uitgedrukt, voorzitter. Het gaat ons nu om de effectieve controle. Eerder hebben wij gesproken over nut en noodzaak van de herinrichting van de Traverse. Daarover verschillen wij van mening; ik heb u toen niet kunnen overtuigen. Daarnaast heb ik u helaas -- en, naar nu blijkt, eigenlijk dubbel helaas, namelijk voor één miljoen euro helaas -- ook niet kunnen overtuigen van de noodzaak van effectieve controle. U hebt één- en andermaal tegen voorstellen van de VVD op dat punt gestemd.

De heer **Blommers**: Voorzitter. De heer Scholten constateert een tegenstrijdigheid in onze motie, maar in feite is het heel eenvoudig, want wij zeggen in de motie ook dat de taken de komende periode alleen beleidsarm beheerd moeten worden. Dat betekent dat de ambities voorlopig op een realistisch niveau worden gezet en de wethouders tot het eind van de periode drie of vier speerpunten uitvoeren, waaronder het op orde brengen van de financiële huishouding. Daarmee wordt dus vanzelf het takenpakket in omvang beperkt. Als er een nieuwe wethouder komt, worden de ambities niet teruggeschroefd en wordt de nieuwe wethouder voor ruim een half jaar op het totale dossier ingezet, waar dan overigens nog inwerktijd van af gaat. Volgens mij is dat niet effectief. De nieuwe wethouder krijgt dan in feite geen kans, omdat de periode te kort is.

Het voorstel voor een raadsbesluit van de fractie van ONS Voorschoten wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fractie van ONS Voorschoten ervoor heeft gestemd.

De heer **Scholten**: De CDA-fractie draagt graag mevrouw Tjalma als nieuwe wethouder voor. Zij heeft ruime ervaring binnen de gemeenteraad en heeft de afgelopen zes jaar op uitstekende wijze als fractievoorzitter gefunctioneerd. Ook heeft zij binnen het CDA Voorschoten een groot gezag opgebouwd. Zij heeft een uitgebreid netwerk in bestuurlijk en ambtelijk Nederland, o.a. door haar werkzaamheden voor BMC. Wij vertrouwen erop dat zij de zware wethoudersportefeuille naar behoren zal vervullen.

Uitgebracht worden 17 stemmen, waarvan 10 op mevrouw Tjalma, 4 blanco en 3 tegen.

De **voorzitter** constateert dat mevrouw Tjalma benoemd is tot wethouder. Hij wenst haar daarmee geluk, onder applaus van de aanwezigen.

Desgevraagd zegt mevrouw **Tjalma** dat zij haar benoeming aanvaardt. Hierna legt zij in handen van de voorzitter de eed af.

De **voorzitter** stelt vast dat mevrouw Tjalma nu geen raadslid meer is. Hij overhandigt haar het afscheidsgeschenk voor vertrekkende raadsleden, en doet dat vergezeld gaan van een boeket bloemen.

Vervolgens neemt mevrouw Tjalma plaats achter de collegetafel.

Wethouder **Tjalma-den Oudsten**: Voorzitter. Ik dank hartelijk voor de steun die ik van de meerderheid van de raad heb gekregen, maar ik zit hier toch wel met gemengde gevoelens. Het is bekend dat ik het wethouderschap een "leuke klus" vind en ernaar uitkeek om dat ooit nog eens te mogen vervullen, maar anderzijds had ik niet verwacht dat ik nu al wethouder zou zijn. De afgelopen weken hebben wij veel meegemaakt en heel wat emoties met elkaar doorleefd, en dat kleurt de gevoelens waarmee ik hier nu zit. Aan de ene kant heb ik veel zin in het wethouderschap, aan de andere kant is het heel wat om op dit moment wethouder te worden. Ik begrijp daarom ook wel de terughoudendheid die diverse fracties hebben uitgesproken, maar tegelijkertijd leek het mij niet goed om de vacature maar onvervuld te laten en het werk door de andere collegeleden te laten opknappen, juist omdat er de komende negen maanden nog zoveel te doen valt. Ik hoop degenen die vanavond twijfelden of zij mij hun vertrouwen konden geven, in de komende maanden te kunnen overtuigen.

17. Financieel overzicht bouw basisschool en gymzaal Krimwijk II (raadsvoorstelnummer 042)

De heer **Spendel**: Voorzitter. De PvdA-fractie gaat mee met de investeringen, want die zijn nodig. Wij staan daar vierkant achter, maar vinden wel dat het college deze investeringen rijkelijk laat aan de raad voorleggen. Wij vinden ook dat het college oneigenlijke argumenten gebruikt voor de stijging van de kostenramingen. Ik doel dan op de passage op blad 1 van de adviesnota die luidt: "De ambitie van het college om te kiezen voor een hoger kwaliteitsniveau van de 'Brede school' gekoppeld aan de situering van de school in de nieuwbouwwijk Krimwijk II, vormen de belangrijkste redenen die de stijging van de kosten ten opzichte van de normvergoeding verklaren". Daarmee wordt een onjuist beeld gegeven, want het college verhuult hiermee de slechte inschatting van de kosten. Met deze passage dekt het college zich in voor het oplopen van de kostenramingen: het college suggereert hiermee dat de raad indertijd per se koos voor een sobere uitvoering. Dat beeld is echter onjuist. De raad heeft het college de opdracht gegeven om een goede moderne school te bouwen, van alle gemakken voorzien, die jarenlang mee kan. Wanneer zo'n school sober en doelmatig gebouwd kan worden, is dat prima, zoals wij ook in de raad hebben gezegd, maar de bouw van een goede school heeft voorop gestaan. Als dat niet lukt zonder kostenoverschrijding, moet het college de verkeerde inschatting van de kosten niet toeschrijven aan een min of meer gedwongen keus van het college voor een hoger kwaliteitsniveau. Het college kan trouwens niet zelfstandig kiezen; het is de raad die kiest, en het college dat uitvoert. Het Leidsch Dagblad had hier al een artikel over opgenomen, maar het is kwalijk dat ik dit ook in de officiële adviesnota lees.

Ik zou ten slotte willen zeggen: college, ga aan de slag en zet die brede kwaliteitsschool nu neer voor onze kinderen in de Krimwijk.

Mevrouw **Bremer**: Voorzitter. ONS Voorschoten pleit uiteraard voor een goede kwaliteit van de scholen. Dat geldt niet alleen voor de Krimwijkschool, maar ook voor de Regenboog, het Kompas en de Vink. Wij hebben daar allemaal steeds voor gepleit. Er ligt nu een overschrijding voor waar wij ja of nee tegen moeten zeggen. Wij hebben het gevoel dat "nee" hier geen optie meer is, nu de raad zelf bepaalde welstandseisen voor de school in de Krimwijk heeft vastgesteld. Het is wel triest dat het college de kosten daarvan niet van te voren heeft geraamd; eigenlijk hadden deze kosten nu niet als verrassing mogen komen. De raad heeft dus geen keuze, maar wij wijzen er wel op dat het wederom een overschrijding met een aanzienlijk bedrag is. Wij roepen het college op daar zorgvuldig mee om te gaan.

De heer **Smittenaar**: Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de voorgaande sprekers. Ook de VVD-fractie was onaangenaam verrast door de kostenoverschrijding. Een "goede school" is een rekbaar begrip. Als anno 2009 een school wordt gebouwd zonder computerlokaal of aparte gespreksruimtes, kan er volgens ons nog wel wat méér bij. Zo vind ik het schoolplein aan de krappe kant. Het gebouw oogt leuk, maar hebben de kinderen daar wat aan?

In zeer korte tijd is de grondprijs enorm gestegen. Gebeurt dat ook bij de andere scholen die wij gaan bouwen? Ik maak mij daar zorgen over. Verder zal ik graag zien dat er bij die scholen wél een computerlokaal en gespreksruimtes komen, en daarnaast een geïntegreerde kinderopvang. Dan wordt het immers pas echt een Brede school.

In de Krimwijkschool komt een alternatieve duurzame verwarmingsinstallatie. Daardoor vallen de kosten hoger uit. Ik roep de andere scholen die nieuw gebouwd worden, op om ook zo'n duurzame installatie aan te schaffen, opdat de ouders en de leerlingen voorgehouden kan worden dat ze anders met energie zouden moeten omgaan. Ik zou daarvoor ook geld beschikbaar willen stellen, en heb in die zin een motie opgesteld.

De heer **Lockhorst**: Voorzitter. Bij dit voorstel kunnen wij twee kanten uit. Wij zouden kunnen stellen dat wij er niet mee akkoord gaan, maar dat levert ongetwijfeld vertraging in de nieuwbouw op. Juist omdat wij vinden dat de schop eigenlijk al eergisteren in de grond had moeten gaan, wat overigens nog wel even op zich zal laten wachten, stemmen wij in met het voorstel. Wij vragen het college wel om nogmaals te kijken naar het advies van de welstandscommissie, want dat vergt toch wel vrij veel geld.

Mevrouw **Lamers**: Voorzitter. Het bouwen van een school kost geld, veel geld, en wij willen graag goede scholen. De raad heeft dan ook herhaaldelijk de wethouder gevraagd om het te laten weten als zij méér geld nodig zou hebben voor zulke scholen. Ik kan mij diverse commissievergaderingen herinneren waar dit zo is gezegd. Voor ons ligt nu een voorstel voor een aanvullend krediet. Het gaat niet om een overschrijding, want er is nog helemaal geen school gebouwd waarbij wij achteraf zouden moeten constateren dat het toch een miljoen euro duurder is geworden dan wij hadden gedacht.

De heer **Blommers**: Bedoelt u hiermee dan te zeggen dat de school níet duurder uitvalt dan was gepland?

Mevrouw **Lamers**: Het gaat erom dat wij op dit moment met de planning bezig zijn. Nu zeggen wij immers welke voorzieningen wij wel of niet willen, en aan voorzieningen hangt steeds een prijskaartje.

De heer **Blommers**: Maar waarom wijkt hetgeen wij nu zien, dan af van wat wij eerder hebben gezien?

Mevrouw **Lamers**: Dat is in de adviesnota aangegeven. Het gaat om hogere grondprijzen, maar ook om een extra lokaal. De heer Smittenaar zei al dat er minimumeisen zijn voor het geven van goed onderwijs. Verder is "passend onderwijs" inmiddels hoog op de agenda komen te staan, wat staat voor onderwijs dat is aangepast aan de behoeften van de kinderen. Dat betekent ook dat er meer lokalen moeten komen. Daar kunnen wij allerlei meningen over hebben -- ik heb er ook een mening over -- maar in 2011 hebben wij in dit land "passend onderwijs" en dat vraagt om allerlei faciliteiten, lokalen, ruimtes e.d.

De heer **Smittenaar**: Er komen nu in deze school 9 lokalen, en drie jaar geleden werden er nog 12 gepland. Hoe moet ik dat rijmen met uw opmerking over meer lokalen?

Mevrouw **Lamers**: Ik heb begrepen dat het oorspronkelijk de bedoeling was om een school met 8 lokalen te bouwen, en dat er nu één lokaal bij komt. Ik neem aan dat de wethouder daar straks nader op in kan gaan.

Wij wisten dat er extra geld gevraagd zou worden als wij een schoolgebouw van een goede kwaliteit zouden willen. Vanavond is het tijd om daar een uitspraak over te doen. De gemeenteraad kiest zelf of hij erin meegaat. Wij staan er positief tegenover, omdat ook wij een goed schoolgebouw willen. Verder past de duurzame verwarmingsinstallatie uitstekend bij het beleid om Voorschoten een CO₂-neutrale gemeente te laten worden.

De fractie van GroenLinks steunt dan ook het voorstel voor kredietverlening voor deze school. Wij gaan ervan uit dat er goed omgegaan zal worden met dit krediet.

De **voorzitter**: Het is niet mijn gewoonte om mensen op de publieke tribune in persoon welkom te heten, maar nu de heer Hoekema, burgemeester van Wassenaar, op de publieke tribune is gaan zitten, wil ik dat toch even doen. Waarschijnlijk wil hij daarmee ook de traditie volhouden dat wij elkaar toch zeker één keer in de twee dagen zien!

Wethouder **Kleijweg**: Voorzitter. Ik dank de raad voor zijn steun aan het voorstel om de nieuwe Krimwijkschool te gaan bouwen. Het valt duurder uit dan wij hadden gedacht, maar er is inderdaad geen sprake van een overschrijding, omdat de school er nog niet staat. Het gaat dus alleen om een hoger financieringsvoorstel dan waarop gerekend was. In de adviesnota is aangegeven dat er vele redenen zijn die bij elkaar leiden tot een hoog extra bedrag. Het grootste deel van dit bedrag is een gevolg van onze eigen verordening dat wij moeten uitgaan van de VNG-norm. Dat is echter een laag bedrag, zoals ook zeer regelmatig met de raad is gecommuniceerd. Wij wisten dan ook allemaal dat dit niet toereikend zou zijn, en het stond trouwens ook al enkele jaren in de risicoparagraaf. Nu dit hoge bedrag op tafel ligt, zijn wij er toch allemaal van geschrokken. Het college heeft er opnieuw naar laten kijken, maar ook toen is weer uitgekomen op dit bedrag. Ik zou er wel wat anders van kunnen maken, maar het zou betekenen dat er straks daadwerkelijk een overschrijding komt, en dat is niet de weg die wij horen te gaan. Het college legt het dus aan de raad voor zoals het is. Er is ook geen sprake van een verkeerde inschatting, want zoals gezegd, moeten wij van onze eigen verordening uitgaan van het VNG-normbedrag.

Er is aanvankelijk uitgegaan van 8 lokalen, dus niet van 12. Gaandeweg zijn wij tot de overtuiging gekomen dat er nog één lokaal bij zou moeten om een volledige school te krijgen.

De passage over de ambitie van het college om te kiezen voor een hoger kwaliteitsniveau, waar ook in de commissie al over is gesproken naar aanleiding van het artikel in het Leidsch Dagblad, is min of meer een "slip of the pen". In de commissie heb ik gezegd dat dit ambitieniveau voor deze school in Krimwijk en voor de andere scholen in Voorschoten van toepassing is, omdat de gemeenteraad dit bij herhaling heeft aangegeven, en dat het college heeft gemeend daarvan uit te kunnen gaan.

Het plan voor warmte/koude-koppeling is in de begroting meegenomen, en daar profiteert ook de school van. Er wordt van uitgegaan dat de alternatieve verwarmingsinstallatie in tien jaar wordt terugverdiend. Wij moeten daar nog een nadere afspraak met de school over maken. De motie die de heer Smittenaar heeft opgesteld, is overigens nog wat breder, want die slaat op scholen in het algemeen. De intentie van de motie waardeer ik zeer, maar het lijkt mij beter om steeds apart aan de hand van een concreet project te beoordelen of het ook past in het milieuplan. De motie vind ik dus iets te algemeen.

De heer **Spendel**: Voorzitter. De wethouder spreekt over VNG-normen die niet toereikend zijn, maar volgens mij zijn er bij de ramingen gewoon zaken vergeten of verkeerd ingeschat. Laat de wethouder dat nu maar gewoon toegeven. Het gaat daarbij o.a. om de stijging van de grondprijzen, wat de gemeente overigens wel weer terugverdiend. Daarnaast zijn vergeten het bouwrijp maken van de grond, kosten projectmanagement, duurzaam bouwen, kosten stedenbouwkundige kwaliteit en de extra kosten om de gymzaal geschikt te maken voor gebruik door sportverenigingen. Ik neem aan dat de kosten daarvan ook buiten de VNG-normen vallen.

De motie van de heer Smittenaar is zeer sympathiek, maar ik heb ook begrepen dat alles al geregeld is en dat er in dekking is voorzien. Bovendien wordt de investering in tien jaar weer terugverdiend. De motie is dus niet echt nodig, en wij zullen er dan ook niet voor stemmen.

Mevrouw **Bremer**: Ik heb de heer Smittenaar nog niet horen zeggen dat hij de motie ook indient. Doet hij dat nu?

De heer **Smittenaar**: Ja, ik dien deze motie in.

Mevrouw **Bremer**: Dan verzoek ik u de motie aan te houden totdat dit punt echt aan de orde is.

De heer **Smittenaar**: Voorzitter. Ik zou niet weten wanneer de raad tussentijds op de hoogte is gesteld van de verwachting dat de kosten hoger zouden uitvallen. Aanvankelijk zouden wij iedere commissievergadering worden ingelicht over de stand van zaken, wat later is veranderd in elke tweede commis-

sievergadering, maar over hogere kosten en grondprijzen heb ik nooit wat gehoord en volgens mij ben ik toch elke commissievergadering aanwezig geweest.

Zoals gezegd dien ik nu de motie in die gaat over de nieuwbouw van de school in Krimwijk en de nieuwbouw van de scholen in Noord-Hofland en Boschgeest. Daarmee kunnen wij het goede voorbeeld aan kinderen geven, en het moment is heel geschikt, nu de nieuwbouw van in totaal vier scholen aan de orde is. Welk moment kan er méér geschikt zijn? Ik vind de alternatieve verwarmingsinstallatie fantastisch, en wil de andere scholen graag stimuleren om ook zo'n installatie aan te leggen. De motie heeft nummer 24 en luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten,

in overweging nemende dat het college:

- de vier scholen op een zorgvuldige en duurzame wijze wil laten bouwen en uitrusten;*
- het goede voorbeeld wil geven aan leerlingen als toekomstige bewoners van Voorschoten;*
- met duurzaam gebouwde scholen het voorbeeld wil geven aan initiatiefnemers van andere nog komende nieuwbouwprojecten,*

besluit:

- het klimaatfonds in zijn totaliteit (circa €200.000) te verdelen onder de vier nieuwbouwprojecten van de scholen, om aan de bovenbedoelde tweevoudige voorbeeldfunctie gestalte te geven,

en gaat over tot de orde van de dag".

De **voorzitter**: Ik constateer dat het in feite niet gaat om een motie, maar om een amendement.

De heer **Lockhorst**: Voorzitter. Ook wij hechten aan de voorbeeldfunctie die dit amendement kan hebben, maar anderzijds heeft de wethouder ook gezegd dat de investering in tien jaar wordt terugverdiend. De vraag is dan of het nodig is om daarvoor geld uit het klimaatfonds beschikbaar te stellen. Er zullen in ons dorp nog wel meer instellingen, bedrijven, scholen of particulieren zijn die een beroep zouden willen doen op het klimaatfonds. Wij vinden het amendement dus wel sympathiek, maar zullen het niet steunen.

Mevrouw **Lamers**: Voorzitter. Wij vragen ons eerst af of het wel mogelijk is om een amendement aan te houden. Volgens ons kan dat niet, want dat zou betekenen dat wij nu een besluit nemen over het collegevoorstel, en over een paar maanden weer een ander besluit zouden kunnen nemen.

Uit het klimaatfonds worden goede projecten betaald voor het CO₂-neutraal maken van Voorschoten. Heel veel zaken kunnen uit dat fonds bekostigd worden, en daarom lijkt het ons niet goed om nu al vast te leggen waar het aan besteed wordt. Wij willen dat doen in samenhang met andere voorstellen voor besteding van geld uit het fonds, en willen er niet nu al hap-snap een bedrag uithalen. Kortom: ook wij vinden het amendement zeer sympathiek en wij zijn het ermee eens dat het nu om de nieuwbouw van vier scholen gaat, maar het besluit zelf kunnen wij niet steunen.

Wethouder **Kleijweg**: Voorzitter. Het is moeilijk om te voldoen aan het verzoek van de heer Spendel om toe te geven dat vergeten is om bepaalde zaken te ramen. Op dit moment ligt immers het financieersvoorstel voor, en dan hoop ik toch dat alles erin staat. Ik kan mij wel iets voorstellen bij de opmerking van de heer Spendel als hij daarmee wil zeggen dat hij graag eerder in de commissie geïnterformeerd was over de prijskaartjes van allerlei zaken. Anderzijds is dat soms wel moeilijk, en wij hebben dan ook niet voor niets diverse keren gezegd dat wij de berekening zouden maken als de architect klaar zou zijn.

Mevrouw **Bremer**: Voorzitter. Wij zullen voor het amendement stemmen, maar willen wel dat de vinger aan de pols wordt gehouden waar het gaat om de noodzaak om de middelen ook te besteden. Verder merk ik ter geruststelling van mevrouw Lamers op dat als de investering inderdaad over tien jaar wordt terugverdiend, het geld dan weer opnieuw ingezet kan worden.

Mevrouw **Lamers**: Ik denk dat dit geldt voor veel projecten waar vanuit het klimaatfonds een financiële bijdrage aan wordt gegeven. Daarin is het voorstel van de heer Smittenaar in ieder geval niet uniek.

De heer **Spendel**: Ik wijs er wel op dat met het terugverdienen dit geld niet weer in het klimaatfonds terecht komt. Het pakt alleen gunstig uit voor onze begroting als geheel.

Het amendement van de heer Smittenaar wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

Het voorstel van burgemeester en wethouders wordt zonder stemming aangenomen.

7. Vragenuurtje

• *Snelheidsremmende maatregelen Badhuisstraat*

Mevrouw **Bremer**: Voorzitter. Mevrouw Kortekaas heeft al eens eerder aandacht gevraagd voor de zebrapaden bij de bushaltes op de tijdelijke omleidingsroute vanwege de werkzaamheden aan de Traverse. Afgelopen zaterdag is er een ernstig ongeval geweest op de Badhuisstraat. Al voor, maar ook na de aanrijding bereikten ons berichten dat er met hoge snelheid in deze straat wordt gereden, om wat tijdverlies goed te maken. Wij vragen het college dan ook om tijdelijk snelheidsremmende maatregelen te nemen gedurende de periode van de omleiding, zoals tijdelijke verkeersdrempels.

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. Ik fietste tien minuten na dit ongeval langs de plek, en zag toen dat er iets ernstigs aan de hand was. De betrokken persoon ligt nog in het ziekenhuis. De oorzaak lijkt echter niet zozeer te liggen in te hard rijden. Ik zeg met nadruk "lijkt", want het politie-onderzoek loopt nog.

Mevrouw **Bremer**: Ik heb te hard rijden niet als oorzaak voor dit ongeval genoemd.

Wethouder **Van Dunné**: Nu, u zegt dat er een ongeval is gebeurd en u spreekt over te hard rijden op de omleidingsroute. Daarmee suggereert u toch dat te hard rijden de oorzaak is geweest.

Mevrouw **Bremer**: Nee, zo heb ik het niet gezegd. Ik wil ook niet dat de wethouder het op die manier opvat.

De **voorzitter**: Laten wij dan uitgaan van de intentie van mevrouw Bremer om geen relatie te leggen tussen het ongeval en te hard rijden.

Wethouder **Van Dunné**: Dan begrijp ik dat mevrouw Bremer twee zaken heeft aangesneden die geen enkel verband met elkaar hebben. Maar goed, het ongeluk is genoemd, en naar het zich laat aanzien heeft dat weinig met te hard rijden te maken en gaat het vooral om een verkeerde inschatting van een overstekende fietser.

Verder hebben ook wij geconstateerd dat de situatie op deze omleidingsroute niet tot vrolijkheid aanleiding geeft. Het gaat hier echter wel om een 50 km-weg (ook in de 4V-nota staat deze weg weer als 50 km-weg aangegeven) en daarmee dus om een wijkontsluitingsweg, d.w.z. de weg waar in geval van nood de hulpdiensten gebruik van maken. Dat zijn juist geen wegen waar drempels in worden gelegd, al dan niet tijdelijk. Door een wat andere profilering kan er soms nog wel wat gedaan worden, in die

zin dat de suggestie van een wat smallere weg wordt gewekt. Dat zou ook bij de omleidingsroute toegepast kunnen worden, net zoals wij het op andere plaatsen wel doen. Vooral het kruispunt Boerhaaveweg/Einsteinlaan is een gevaarlijk punt, en wij zijn ook al druk doende om na te gaan hoe wij daar verbeteringen kunnen aanbrengen. Het lastige van dit punt is dat de doorgaande route, gerekend vanaf de Leidseweg, naar rechts afbuigt, en het verkeer ook nog rechtdoor kan en links de Krimwijk in kan gaan. Verkeersremmende maatregelen in de vorm van drempels horen niet thuis op een 50 km-weg, omdat die de hulpdiensten hinderen. Af en toe beter controleren kan wellicht wel helpen; daar zullen wij eens met de politie over praten.

Mevrouw **Bremer**: Ik ben nu wat in de war geraakt, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat het een wijkontsluitingsweg is, en dat daar geen snelheidsremmende maatregelen genomen kunnen worden. Als wij vanuit de raadzaal naar buiten kijken, zien wij echter een 50 km-weg waar wél snelheidsremmende maatregelen worden genomen. Ook voor andere wegen in Voorschoten zijn dat soort maatregelen genomen. Maar goed, ik vraag op dit moment of nagegaan kan worden wat de mogelijkheden zijn op de Badhuisstraat. Het mag dan een 50 km-weg zijn, maar in de praktijk houden mensen zich daar niet aan. Of dat de oorzaak is geweest van het verkeersongeval, zal nog moeten blijken uit het politie-onderzoek, maar los daarvan vraag ik nu om iets te doen ten behoeve van de omwonenden, de school om de hoek en oudere mensen die wonen in de appartementencomplexen naast de Badhuisstraat en die moeten oversteken naar de bushalte.

Wethouder **Van Dunné**: Er is zojuist gewezen op de Traverse, en daar doelde ik ook op toen ik sprak over een wat andere profilering. Als daarmee de suggestie kan worden gewekt dat de weg wat smaller is, neemt de snelheid vaak af. Dit kan echter niet van vandaag op morgen worden gedaan, en het lijkt mij ook het beste om hierover verder te spreken bij de 4V-nota, die vanavond op de agenda staat.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Voorzitter. Wij gebruiken samen met Zoeterwoude een systeem waarbij de snelheid wordt geregistreerd en op een lichtbord wordt aangegeven hoe hoog de snelheid is, overigens zonder consequenties voor de automobilisten. Is dat systeem misschien in te zetten op trajecten die nu als omleidingsweg dienen, opdat mensen zich bewust worden van hun snelheid? Vaak heeft dat wel een remmende werking. De Badhuisstraat nodigt door zijn breedte uit om hard te rijden; deze straat is in ieder geval breder dan de Einsteinlaan. Verder willen veel mensen, zeker 's morgens, graag de verloren tijd inhalen, en dat geeft dus problemen. Daarnaast vraag ik opnieuw om een spiegel neer te zetten bij het kruispunt Badhuisstraat/Einsteinlaan/Boerhaaveweg, opdat een fietser kan zien wat voor verkeer er aankomt. Op dit moment is dat nog niet eens te zien als de fietser al middenop de weg staat. Dat is levensgevaarlijk.

De heer **Smittenaar**: Voorzitter. Het gaat om een vraag bij het vragenuurtje, maar langzamerhand maken wij er een uitgebreid debat van. Ik stel voor dit punt verder mee te nemen bij de 4V-nota.

Wethouder **Van Dunné**: Ik vind dat een goede suggestie, voorzitter. Wij zullen nagaan hoe wij op het genoemde kruispunt een spiegel kunnen plaatsen, maar verder zouden wij niet specifiek moeten spreken over te hard rijden op de Badhuisstraat. Er zijn immers méér 50 km-wegen die soms door deze en gene worden misbruikt, waardoor onveilige situaties ontstaan. Ik wil de discussie graag breder voeren.

• *Kapvergunning KEEL-gebied*

Mevrouw **Lamers**: Wij hebben gehoord -- maar weten niet of dat klopt -- dat er een kapvergunning is aangevraagd voor 71 bomen in de Vlietwijk. Dat zou te maken kunnen hebben met het KEEL-gebied, maar dan kan het niet om zoveel bomen gaan, zodat er ook nog elders bomen gekapt zouden worden. Wij vragen het college wat hier precies aan de hand is.

Wethouder **Van Dunné**: Ik weet niet wat u gehoord of gelezen hebt, dus daar ga ik verder niet op in. Wel klopt het dat wij een kapvergunning voor 71 bomen hebben aangevraagd. Daaronder zijn ook

bomen die wij niet kappen, maar verplaatsen, maar technisch gezien moet daar kennelijk ook een kapvergunning voor worden gevraagd. Het gaat alleen om bomen in het KEEL-gebied.

• *Publiciteit over vermeende fraude bij het Werkcenter*

Wethouder **Kleijweg**: De afgelopen weken zijn berichten hierover verschenen in Groot Voorschoten en het Leidsch Dagblad. De pers is gelijktijdig met de gemeenten Leiden en Voorschoten benaderd met een boodschap, waarin het Werkcenter wordt beschuldigd van fraude. Ook zou één persoon aangifte gedaan hebben, waardoor er een politie-onderzoek zal volgen. Verleden week heb ik de commissie al gemeld dat wij het contract met het Werkcenter hebben afgesloten, op enkele mensen na die per 1 september a.s. klaar zijn. Wij gaan nu op korte termijn na of hetgeen wij denken te hebben ingekocht bij het Werkcenter -- het gaat dan met name om extra diensten als job-coaching en life-coaching, zoals die producten heten -- ook daadwerkelijk geleverd is. Aan de hand daarvan gaan wij na of wij verdere stappen moeten zetten.

De **voorzitter**: Voor vanavond wil ik het graag bij deze mededeling laten. Op een later moment kan daar zeker nog op teruggekomen worden. Mochten raadsleden nog dringende vragen hierover hebben, dan kunnen ze daar buiten de vergadering om contact over opnemen met de wethouder.

8. Lijsten van ingekomen stukken voor de gemeenteraad van 9 juli 2009

Bij de lijsten van 2 juni en van 18 juni 2009 wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoe-ning.

Aan de orde komt de extra lijst van 3 juli 2009.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Ik wil een opmerking maken over de brief inzake de regionale bedrijven-terreinenstrategie. De raad heeft inderdaad het college gemandateerd om, gehoord de opmerkingen vanuit de raad, de reactie van Voorschoten op de brief te finaliseren en te versturen. Ik heb die reactie echter nog niet gezien en ik ben er wel benieuwd naar, zeker omdat de VVD-fractie een volgens mij behartigenswaardige inbreng heeft geleverd.

De **voorzitter**: Het college heeft de reactie vastgesteld en volgens mij is die ook al verzonden. Het verbaast mij daarom dat de heer Rosier die kennelijk niet heeft. Wij zullen ervoor zorgen dat hij dit stuk alsnog krijgt. Het is goed dat hij er nu op attendeert.

De heer **Spendel**: Ook wij willen deze brief graag hebben.

De **voorzitter**: Wij zullen alle fracties de brief toezenden.

Hierna wijs ik op het andere belangrijke stuk op de extra lijst: de samenwerking Voorschoten-Wassenaar. In de commissie Burger en Bestuur hebben de commissieleden gezegd zeer positief te staan ten opzichte van het voorstel, zodat het niet nodig is om daar nog een apart agendapunt van te maken. De samenwerking kost dit jaar een eenmalig bedrag, en afgesproken is om dit financiële aspect mee te nemen bij de besluitvorming over de 1e Bestuursrapportage.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Gelet op het feit dat de heer Hoekema vanavond in ons midden is, vind ik het wel heel prozaïsch om dit punt zonder enige opmerking te laten passeren. Daarom zeg ik toch dat de VVD-fractie zeer ingenomen is met de ontwikkeling zoals die zich nu ontrolt.

De heer **Scholten**: De CDA-fractie sluit zich daar graag bij aan, voorzitter, met dit verschil dat wij deze samenwerking niet zien als de opmaat tot een fusie met Wassenaar.

De heer **Middelburg**: Laat ik dan maar zeggen, voorzitter, dat wij net als de VVD deze samenwerking een warm rood hart toedragen.

Mevrouw **Lamers**: Ook ik moet nu iets zeggen, omdat anders de indruk zou kunnen ontstaan dat GroenLinks deze samenwerking niet zou willen. Ook GroenLinks wil graag deze prettige samenwerking, maar geen fusie.

De heer **Blommers**: Wij zijn in de commissie helder geweest: wij staan positief tegenover de nota die op tafel ligt. Wij wijden daar graag eens een thema-avond aan, en het lijkt ons goed om burgemeester Hoekema uit te nodigen daarbij aanwezig te zijn.

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

9. **Nieuwe Beheerverordening Begraafplaats Rosenburgh (raadsvoorstelnummer 035)**
10. **Leges vergunning tijdelijke verhuur van leegstaande koopwoningen (raadsvoorstelnummer 040)**
11. **Verzoek Ziggo instelling gezamenlijke programmaraad (raadsvoorstelnummer 028)**

Deze voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

13. **Initiatiefvoorstel fractie PvdA inzake aanschaf AED's (defibrillatoren) (raadsvoorstelnummer 045)**

Mevrouw **Van der Kraats**: Voorzitter. Als ik het naar de sport vertaal: een wedstrijdschaatser kan geen wedstrijd winnen zonder goede schaatsen. Verliest de schaatser toch de wedstrijd, dan is daar wel overheen te komen. De vele vrijwilligers in het dorp die kunnen reanimeren, hebben niet de instrumenten om een leven te redden. Dat is heel wat harder dan een schaatser die een wedstrijd verliest, niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de vrijwilliger die wel heeft leren reanimeren, maar door het niet beschikbaar hebben van de juiste instrumenten dat mensenleven niet heeft kunnen redden. Ik heb van diverse kanten uit het dorp gehoord dat er grote behoefte is aan AED's. Ook cijfers van de Hartstichting maken duidelijk dat AED's wijdverspreid aanwezig moeten zijn. Er ligt nog geen uitgewerkt voorstel, maar ik vraag wel om te proberen er geld voor vrij te maken.

De **voorzitter**: Er zijn bij initiatiefvoorstellen twee opties: direct in de raad bespreken, of eerst in de commissie brengen. Gezien het grote belang van dit voorstel stel ik voor om het eerst in de eerstkomende commissievergadering te bespreken.

Mevrouw **Van der Kraats**: Ik zal het natuurlijk zeer op prijs stellen als dit voorstel breed gedragen wordt in de raad. Als daar bovendien nog een positief advies van het college bij ligt, is het nog veel beter.

De **voorzitter**: Goed, het college zal ernaar kijken en in de eerstkomende commissievergadering met een voorstel hierover komen. Ik constateer dat de raad het hiermee eens is.

14. **Brief van burgemeester en wethouders d.d. 17 juni 2009 inzake Traverse**

De heer **Blommers**: Voorzitter. Ik heb al gezegd het heel vervelend te vinden dat ex-wethouder Horlings geen verantwoording aflegt over dit onderwerp. Volgens mij zou die verantwoording in de openbaarheid in een raadsvergadering moeten worden afgelegd, maar gisteren hadden wij zelfs al de afscheidreceptie. Daardoor wordt het toch een wat vreemd debat. Gevolg hiervan is wel dat wij de heer Horlings alsnog in het openbaar gaan horen, waarmee ik al even een voorschot neem op de manier waarop wij dit debacle moeten gaan onderzoeken.

De nu gebleken overschrijding is zeer groot, al kan de vraag worden gesteld of die wel écht zo groot is. De eerste overschrijding was namelijk vele malen groter: toen ging het bedrag van € 3,6 miljoen naar € 7,2 miljoen. Daarna werden er twee rotondes uitgehaald, en werd het bedrag € 6,8 miljoen. Aan die zeer forse overschrijdingen hadden inderdaad politieke consequenties verbonden moeten worden. Deze keer gaat het vooral om een aanbestedingsprobleem. Een meerderheid van de raad heeft indertijd gekozen voor een bepaalde manier van aanbesteden, en dat heeft nu geleid tot overschrijdingen. Daarom is het voor mij zeer twijfelachtig of de politieke verantwoordelijkheid hiervoor wel bij de wethouder gelegd had moeten worden. De raad zou ook zelf in de spiegel moeten kijken. De vraag is ook of het alleen om politieke consequenties voor de CDA-wethouder zou moeten gaan; hij was namelijk niet de enige wethouder die zitting had in de stuurgroep Traverse. Mijn vraag aan de CDA-fractie is dan ook, of niet voor alle wethouders die in deze stuurgroep zitten, dezelfde politieke consequenties zouden moeten gelden.

De overschrijding is inmiddels een feit, en bij het volgende agendapunt komen wij over nog meer financiële tegenvallers te spreken. Het begint enigszins een trend te worden, en het is dan ook belangrijk dat wij goed onderzoeken hoe de tegenvallers zijn ontstaan en hoe wij ze in de toekomst kunnen voorkomen. Het ontstaan van de tegenvallers moet naar onze mening breed onderzocht worden: zowel de besluitvorming door de raad en het college als de uitvoering door het ambtelijk apparaat. Hoe breder dat onderzoek gaat en hoe gedetailleerder de feiten naar boven worden gebracht, des te waardevoller zal het zijn voor het streven om dit soort tegenvallers voortaan te voorkomen.

In 2006 heeft de raad een verordening op het enquêterecht aangenomen. Bij de voorbereiding op dit debat heb ik dat stuk nog eens doorgelezen, en ik denk dat het nu een zeer geschikt moment is om voor de eerste keer gebruik te maken van deze verordening. Ik roep de andere fracties dan ook op om mee te gaan in het voorstel om een raadsenquête in te stellen. Wij vinden het belangrijk om in het openbaar personen te horen, opdat de enquêtecommissie de feiten boven water kan halen. Wij vinden dat vooral belangrijk omdat ons de kans is ontnomen om in het openbaar in debat te gaan met wethouder Horlings.

Mevrouw **Lamers**: Het is inderdaad goed om te onderzoeken waar de overschrijding op de Traverse door veroorzaakt is. Op dat punt kan ik mij volledig aansluiten bij de heer Blommers. Het college heeft zelf aangegeven geschrokken te zijn van de overschrijding en onderzoek ernaar in te stellen. Dat is een uitstekend voornemen. Verder is er sprake van een college met collegiaal bestuur, en is het nu zaak om lessen te leren uit hetgeen is gebeurd. Ook vinden wij het een goed idee dat de raad af en toe eens bij zichzelf te rade gaat om na te gaan of de besluitvorming op een goede manier heeft plaatsgevonden. Daarnaast is er overigens geen sprake van een financiële puinhoop, of van een wethouder die (zoals de VVD het eerder heeft genoemd) gewoon zijn gang kon gaan, daarmee suggererend dat hij dingen stiekem zou hebben gedaan. Die suggestie delen wij zeker niet, want uit de financiële stukken blijkt duidelijk dat uitgaven en inkomsten steeds meer met elkaar in balans komen, zodat er minder uitschieters naar boven en naar beneden optreden. Er is ook een positieve accountantsverklaring, en ook dat weerspreekt de stelling dat er sprake zou zijn van een financiële chaos. Desondanks vinden wij de overschrijding een probleem, en willen ook wij dat er goed met de financiën wordt omgegaan. Een onderzoek hiernaar vinden wij daarom een goed idee.

Ik begrijp dat de heer Blommers graag een openbaar debat zou willen voeren met de verantwoordelijke wethouders, waarbij ook de ex-wethouder wordt ondervraagd. Dat vinden wij géén goed idee.

De heer **Blommers**: Hebt u dan gelet op de verordening die de raad in 2006 heeft aangenomen?

Mevrouw **Lamers**: Ik heb de verordening daar niet opnieuw op nagelezen, maar als u wilt wijzen op relevante passages, wil ik die graag betrekken in de discussie.

De heer **Blommers**: Het gaat wat ver om nu een stuk van 10 pagina's voor te gaan lezen. Welke andere stukken hebt u dan nog in uw overwegingen betrokken toen u dit debat voorbereidde?

Mevrouw **Lamers**: Onder andere de Gemeentewet. Dat is misschien niet zo'n relevant stuk, maar in artikel 155 van die wet is aangegeven waar een raadsenquête aan moet voldoen. Verder heb ik kennis genomen van pogingen in andere gemeenten om een raadsenquête te houden, en van de uitkomsten daarvan in de praktijk. Ik heb dit trouwens ook via de mail doorgestuurd, maar dat is u kennelijk ontgaan.

De heer **Blommers**: Die mail is mij niet ontgaan, maar het lijkt mij niet correct om in de raad uw mailtjes aan mij openbaar te maken.

Mevrouw **Lamers**: Het gaat mij erom dat mijn informatie niet als een donderslag bij heldere hemel bij u kan aankomen. In de praktijk blijkt een raadsenquête een heel zwaar instrument te zijn. Als reden voor het inzetten ervan wordt nogal eens het willen aanwijzen van schuldigen genoemd, of het versterken van de positie van de raad, maar in veel gevallen wordt achteraf gezegd dat daarvoor toch geen enquête nodig was geweest. Het gaat ook om een zeer zwaar middel, dat zo maar meer dan € 200.000 kan kosten. Het heeft dezelfde zwaarte als een parlementaire enquête van de Tweede Kamer, maar Kamerleden zijn voltijds functionerende politici. Ook gemeenteraadsleden zijn dat in principe, maar zij combineren het met een betaalde baan, zodat er minder tijd beschikbaar is. Het feitelijke werk dat raadsleden moeten doen bij een enquête, wordt ook niet betaald. Ik begrijp de toewijding van de heer Blommers aan het werk van de gemeenteraad, maar als hij in de enquêtecommissie zou komen, zou hij zonder enige vergoeding dit werk moeten doen, en daarvoor wél vrij moeten vragen. De zwaarte van het middel blijkt ook uit de bepaling dat mensen die niet op komen dagen, door de politie van huis worden opgehaald.

De zwaarte van dit middel en de enorme kosten die ermee gepaard gaan, roepen dus de vraag op of het wel terecht is om dit middel in te zetten. Zou het niet beter zijn om een wat lichter middel te gebruiken? De raad moet zijn uitgaven ook kunnen verantwoorden naar de burgers toe. Op grond van de overwegingen die ik heb genoemd, vind ik dat een raadsenquête een te zwaar middel zou zijn. Als wij daar toch voor zouden kiezen, zouden wij naar alle waarschijnlijkheid tot dezelfde conclusie komen als een aantal gemeenten voor ons, namelijk dat het achteraf gezien te zwaar was. Dat geldt zeker nu het college bereid is een onderzoek in te stellen, en er breed behoefte bestaat aan onderzoek.

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Laat ik maar vooraf zeggen dat ik al onze raadsverordeningen even goed ken als de Gemeentewet. Dit om interrupties te voorkomen.

Ook mijn fractie betreurt het natuurlijk dat wij nog ongeveer één miljoen euro extra nodig hebben bij de Traverse, en ook mijn fractie vindt dat wij goed op tafel moeten krijgen wat er fout is gegaan. Ik zie dat los van een discussie over de vraag wie de meeste tijd heeft besteed aan het doen van huiswerk, want ik zie niet goed hoe dat kan bijdragen aan een inhoudelijke discussie. Interessanter is de vraag wat wij denken te bereiken met het instellen van een onderzoek. Volgens ons moet dat gaan om waarheidsvinding, teneinde daar lessen uit te trekken. Ik vertel niemand iets nieuws als ik zeg dat er bij grote projecten in deze gemeente nog wel wat geleerd kan worden, dus ook van de blunders die er bij de Traverse zijn gemaakt. Daarbij moeten wij inderdaad zowel naar de rol van de raad, van het college en van het ambtelijk apparaat kijken, maar ook bijvoorbeeld naar de rol van de aannemers.

Een randvoorwaarde voor het onderzoek is uiteraard dat het onafhankelijk gebeurt, opdat niet de slagter zijn eigen vlees gaat keuren, zoals de VVD vaak zegt. Doel moet zijn waarheidsvinding, en daaraan verbonden lessen voor andere grote projecten die wij in de gemeente doen en in de toekomst gaan doen. De vraag is dan of het een raadsenquête moet worden. Het verschil tussen een raadsenquête en een onderzoek dat de raad laat verrichten is, dat bij een raadsenquête mensen onder ede in het openbaar worden verhoord, en dat (oud-)bestuurders, raadsleden en ambtenaren verplicht zijn om op te

komen dagen. Zo nodig kan de raad die mensen door de politie van hun bed laten lichten. Dat lijkt mij wel een leuk foto-moment voor de pers, maar alleen daarvoor moeten wij niet zo'n zwaar middel inzetten. Hoewel het gaat om een serieuze overschrijding, zou een enquête naar onze mening echt een te zwaar middel zijn. Daarmee zou met een kanon op een mug worden geschoten, en het kost ook buitengewoon veel geld. Bovendien is er het risico dat met een enquête de waarheidsvinding juist wordt belemmerd, want als wij bijvoorbeeld willen weten wat er mis is gegaan met het inschatten van de kwaliteit van het deel van de weg onder de grond, zullen wij waarschijnlijk ook willen spreken met medewerkers van de aannemer. Die mensen kunnen niet verplicht worden tot medewerking, en zullen dan ook wellicht minder bereid zijn om mee te werken als het onderzoek in de openbaarheid plaatsvindt en mensen onder ede worden gehoord. Laten wij dus vooral kiezen voor een onderzoek waarbij wij iedereen kunnen horen en mensen vrij zijn om al dan niet het achterste van hun tong te laten zien.

Mocht daarbij toch een probleem ontstaan, in die zin dat huidige of voormalige bestuurders of raadsleden weigeren om constructief mee te werken aan het onderzoek, dan weet iedereen die zijn huiswerk goed heeft gedaan dat het ook mogelijk is om voor kleine onderdelen van een onderzoek de bepalingen van een enquête van toepassing te verklaren. Het argument dat een raadsenquête nodig is om mensen te dwingen de waarheid te vertellen, geldt dus niet, omdat het mogelijk is om de bepalingen van een enquête zo nodig ook voor bijvoorbeeld één gesprek te laten gelden.

Wij voelen dan ook voor het laten uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek. Dat kan door een gereformeerd bureau, maar ook door een instelling als onze Rekenkamercommissie. De waarheidsvinding en het voorkomen van dit soort overschrijdingen in de toekomst zullen daar het meest mee gediend zijn.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Ik wil graag eerst ingaan op een opmerking van mevrouw Lamers, die aan mijn stelling dat de heer Horlings zijn gang kon gaan omdat hij niet effectief gecontroleerd werd, de suggestie van crimineel handelen heeft verbonden. Ik vind dat eigenlijk wel wat bont. Mevrouw Lamers kan weten dat die suggestie niet in mijn stelling gelegen kan hebben.

Maar ter zake, mijnheer de voorzitter. De VVD-fractie wil een onderzoek naar voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van het project Traverse, waarbij de onderste steen boven komt. De VVD-fractie wil echter nog méér, want ze houdt het voor waarschijnlijk dat de fouten die hebben geleid tot de budgetoverschrijding bij het project Traverse, ook in andere projecten worden gemaakt. Denk aan het Huis van Voorschoten, waarbij op enig moment tot verrassing van de wethouder zelf bleek, dat er inmiddels tweemaal zoveel geld was uitgegeven als hij op dat moment dacht. Denk ook aan de Krimwijksschool: grofweg minder school voor meer geld. Wij willen dus onderzoek over het hele traject, vanaf het prilleste begin van de planvorming via de besluitvorming tot en met de uitvoering. Wij willen een diepgaand onderzoek (de onderste steen moet boven komen) en een verbreed onderzoek, waarbij ook een beperkt aantal andere projecten onder de loep worden genomen, zoals het Huis van Voorschoten, scholenbouw en wellicht vernieuwing riolering.

Wat ons betreft is de belangrijkste onderzoeksvraag: is het bestuur van Voorschoten voldoende tot financieel sturen in staat? Bijzondere aandacht in het onderzoek wil de VVD voor de informatievoorziening: is de raad steeds prompt geïnformeerd over politiek relevante feiten die het college eerder bekend waren geworden? De VVD constateert dat niet alleen de afgetreden wethouder, maar ook de andere leden van het college verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het project Traverse. Het hele college is verantwoordelijk voor de omvang van de overschrijding die fors is: ruim een miljoen euro. Het hele college heeft zich laten verrassen, en als je "in control" bent, laat je je niet verrassen.

Daarom is de VVD van oordeel dat het gewenste onderzoek in beginsel zou moeten worden uitgevoerd in de vorm van een raadsenquête, waarbij alle verantwoordelijken onder ede in het openbaar kunnen worden gehoord. De VVD heeft hierbij echter twee punten van twijfel. In de eerste plaats is

niet uit te sluiten -- de heer Middelburg refereerde daar al aan -- dat de raad zelf mede verantwoordelijk is voor de overschrijding, omdat de raad weigerde te controleren toen controleren aan de orde was.

De heer **Middelburg**: Voor alle duidelijkheid: het klopt dat de raad misschien voor een deel mede verantwoordelijk is, maar ik heb daar niet aan vastgeknoopt wat de heer Rosier nu zegt, namelijk dat de raad zijn controletaak niet goed heeft uitgevoerd. In ieder geval geldt dat niet voor mijn eigen fractie.

De heer **Rosier**: Ik wil niet gaan teruggrijpen op alle initiatieven die mijn fractie heeft genomen om daadwerkelijk tot effectieve controle te komen, want die initiatieven zijn genoegzaam bekend. Zo niet, dan kan men zich na afloop van deze vergadering bij mij melden voor een compleet dossier. Ons tweede punt van twijfel is: kan vanuit deze raad wel een voldoende scherp-kritische enquêtecommissie worden samengesteld? De VVD hoort hier graag het oordeel van alle fracties over.

Een goede tweede optie voor zo'n onderzoek is, wat de VVD betreft, uitvoering daarvan door of in opdracht van de Rekenkamercommissie van Oegstgeest, Voorschoten en Wassenaar, begeleid door een commissie uit de raad. De VVD verwacht dat dit onderzoek niet alleen fact-finding zal opleveren, maar uiteindelijk ook beleidsadvies. Mocht de raad tot deze tweede optie willen besluiten, dan kan ik nu al zeggen dat ik een uitgewerkt tekstvoorstel voor mij heb liggen. In een later stadium van het debat kan daar misschien gebruik van worden gemaakt.

De heer **Scholten**: Voorzitter. Mevrouw Lamers heeft al de nadelen van een enquête opgesomd. Ik voeg er nog één aan toe: het aspect tijd. Wij willen graag dat het onderzoek zo snel mogelijk wordt uitgevoerd, enerzijds om inzicht te krijgen in wat er mis ging rond de Traverse, anderzijds om snel aan de slag te kunnen met aanbevelingen voor een betere financiële control. Volgens ons kan dat het beste door middel van het voorstel dat ons via de mail heeft bereikt. Wij willen dus de Traverse als casus nemen om te komen tot voorstellen voor verbetering van de financiële control.

In antwoord op de vraag van de heer Blommers over de verantwoordelijkheid kan ik zeggen, dat de CDA-fractie vindt dat de heer Horlings de eerstverantwoordelijke wethouder voor de Traverse was.

De **voorzitter**: Het college heeft weinig toe te voegen aan de al gemaakte opmerkingen vanuit de raad. Het is ook primair aan de raad zelf om hierover beslissingen te nemen. Er is duidelijk gezegd dat het bij het onderzoek gaat om twee hoofddoelstellingen: waarheidsvinding (dus feitelijk op een rij zetten wat er al dan niet is gebeurd, en wie wat wel en niet heeft gedaan), met het uiteindelijke oogmerk dat raad, college, ambtelijk apparaat en misschien ook externe omgeving ervan leren. Ook is gezegd dat het onderzoek per se onafhankelijk moet worden uitgevoerd. Bovendien moet het redelijk snel worden uitgevoerd, dus in enkele maanden, en niet tonnen kosten, maar eerder enkele tienduizenden euro's. Het zou goed zijn als wij bij voorbeeld in oktober a.s. zouden kunnen beschikken over de resultaten van het onderzoek, waarna op basis van dit feitenmateriaal de raad een politiek debat zou kunnen voeren.

Er is nog discussie geweest over de vraag welke vorm het onderzoek moet hebben. Zo is als mogelijkheid een raadsenquête genoemd, maar ook is genoemd een onderzoek in een lichtere vorm, waarbij het gaandeweg het onderzoek altijd nog mogelijk is om een deel van de instrumenten van een raadsenquête in te zetten.

De heer **Scholten**: Misschien is het goed dat wij nu eerst spreken over de vraag of het een raadsenquête, dan wel een onderzoek moet worden. Vervolgens kunnen wij verder praten over de concrete invulling van de dan gekozen optie.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een goede suggestie. Ik geef daar nu gelegenheid voor.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Onze voorkeur gaat uit naar een raadsenquête, maar een tweede goede optie is het voorstel dat de heer Rosier heeft gedaan.

Mevrouw **Lamers**: Wij hebben al duidelijk gemaakt een raadsenquête niet zo'n goed idee te vinden. Mij werd zojuist fluisterend gevraagd wat wij dan wél zouden willen, en daar wil ik nu graag antwoord op geven, want alleen nee-zeggen is niet genoeg. Ook wij vinden dat het een onafhankelijk onderzoek moet zijn, gericht op waarheidsvinding. Wij vinden het op zichzelf een goed idee om daarvoor de Rekenkamercommissie in te schakelen.

De heer Rosier kan ik zeggen dat wij ervan overtuigd zijn dat wij goede leden voor een enquêtecommissie zouden kunnen leveren. Er kunnen hierbij echter nog meer vragen gesteld worden, bijvoorbeeld: kunnen zij wel de tijd investeren die nodig is voor een enquêtecommissie?

Ik had inderdaad begrepen, door de manier waarop de heer Rosier zijn zin formuleerde, dat hij doelde op duistere zaken. Ik hecht eraan om duidelijk te maken dat het beslist niet gaat om fraude, maar om een overschrijding. Dat had niet moeten gebeuren -- dat ben ik volledig met de heer Rosier eens -- maar zijn opmerking lag wel in de traditie van opmerkingen van de kant van de VVD over megalomane projecten: vrij forse uitlatingen over zaken die dat niet waard zijn.

De heer **Middelburg**: Ik ben al duidelijk geweest over de vraag of wij een enquête, dan wel een onderzoek willen. De mogelijkheid van een raadsenquête bewaren wij met liefde tot een volgende keer.

Verder wil ik uit wellevendheid tegenover de VVD-fractie antwoorden, dat ook de PvdA-fractie kritische leden kan leveren. De heer Rosier zal ook niet kunnen ontkennen dat ikzelf met afstand het meest kritische raadslid op het dossier-*Traverse* ben geweest; soms ging het zelfs de kant van enige agressie op. Bovendien was het ook mijn fractie die nog niet zo lang geleden een voorstel heeft gedaan voor het financieel beheer binnen de gemeente, maar de VVD-fractie heeft dat toen (net als alle andere fracties) in de commissie alleen voor kennisgeving aangenomen.

De heer **Blommers**: Er waren toen twee fracties die nóg iets kritischer waren, namelijk de fracties die tegen het voorstel stemden.

De heer **Middelburg**: Als u denkt dat nee-zeggen kritisch is, hebben wij een verschil van mening. Volgens mij is kritisch vooral goed nadenken over wat je doet.

De heer **Blommers**: Nee-zeggen tegen een slecht voorstel is beter dan ja-zeggen tegen dat voorstel.

De heer **Middelburg**: Volgens mij lag er aanvankelijk een slecht voorstel, en na kritiek van mijn fractie is dat volledig aangepast. Natuurlijk konden wij er vervolgens mee instemmen.

De heer **Rosier**: Mijnheer de voorzitter. Dit debatje bevestigt mijn vermoeden dat in deze raad alleen in theorie een raadsenquête het zwaarste middel is. Ik ga dan ook bij nader inzien voor mijn tweede optie: een onderzoek geleid door de Rekenkamercommissie, met een begeleidingscommissie vanuit de raad.

Mevrouw **Lamers**: Wat bedoelt u precies met uw opmerking dat een raadsenquête alleen in theorie het zwaarste middel van onze raad is?

De heer **Rosier**: Het is heel zwaar als mensen gedwongen kunnen worden om te verschijnen, in het openbaar een verklaring onder ede af te leggen, en zich aan een kruisverhoor te laten onderwerpen. Je moet dan wel in staat zijn om dat kruisverhoor scherp te voeren, en ik heb het vermoeden dat wij onvoldoende onderlegd zijn (waar ik mijzelf ook toe reken) om dat echt scherp te doen. Je moet dan immers als amateur en deeltijd-volksvertegenwoordiger scherp zijn ten opzichte van mensen die jaren-

lang professioneel zaken hebben uitgevoerd, en ik denk dat wij allen in de raad die kwaliteit niet voldoende op de been kunnen brengen. Daarom ben ik nu voorstander van een onderzoek door de Rekenkamercommissie. Als later mocht blijken dat wij op die manier niet goedschiks aan alle informatie kunnen komen, kunnen wij altijd nog gebruik maken van de voorrechten die een enquête biedt.

De heer **Scholten**: Zoals al eerder gezegd, voorzitter, zijn wij voor een kortlopend onderzoek. Het voorstel dat over de mail is toegezonden, vinden wij in dat verband een goed voorstel. Wij willen het nog op één punt aanvullen, namelijk dat de aanbevelingen die eruit voortvloeien, breed toepasbaar moeten zijn.

De **voorzitter**: Dan constateer ik dat de raad in meerderheid niet de voorkeur geeft aan het instellen van een raadsenquête, maar kiest voor het laten uitvoeren van het onderzoek door de Rekenkamercommissie. Ik begrijp dat er op dat punt al enig voorwerk is verricht en het lijkt mij goed dat de diverse voorstellen nu worden gekopieerd en rondgedeeld. In afwachting daarvan schors ik nu de behandeling van dit onderwerp.

De behandeling wordt geschorst.

Hierna wordt aan de orde gesteld:

18. Financiën Begraafplaats Rosenburgh (raadsvoorstelnummer 034)

De heer **Oosterhuis**: Voorzitter. Dit onderwerp is uitgebreid besproken in de commissie Burger en Bestuur, en wij kunnen er vanavond kort over zijn. Het voorstel houdt in dat het bij de begraafplaats ontstane tekort moet worden terugverdiend door verhoging van de tarieven. Dat tekort is gemeld, maar er is wel pas op een laat moment aan de raad bericht hoe groot dat tekort is. In de 1e Bestuursrapportage wordt aangegeven dat niet zeker is hoe hoog de inkomsten zullen zijn: die hangen immers af van het aantal bijzettingen op Rosenburgh. Uitgangspunt is wel dat de exploitatie van de begraafplaats kostendekkend moet zijn, wat een juist uitgangspunt is. Met het oog hierop en het feit dat deze keer het tekort wel erg laat is gemeld, acht mijn fractie het van belang dat de raad tijdig op de hoogte wordt gehouden van exploitatietekorten, zo die weer optreden. Wij hopen uiteraard dat dit laatste niet meer het geval zal zijn.

De tarieven zijn gewijzigd om de exploitatie degelijk te maken. Ook zijn ze duidelijker geworden. Als het gaat om degelijkheid en doorzichtigheid van regelingen, vindt u de VVD-fractie altijd aan uw zijde. Verder vinden wij het van belang dat Voorschoten een eigen begraafplaats heeft en houdt. Dit is een aspect dat bij het dorp hoort.

Mijn fractie gaat akkoord met het voorstel.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Oosterhuis. Ik voeg eraan toe dat overschrijdingen en tekorten toch wel de rode draad van deze vergadering vormen. Wij hebben al gesproken over de school in de Krimwijk en de Traverse, nu gaat het om begraafplaats Rosenburgh en straks komt nog de 1e Bestuursrapportage met flinke overschrijdingen. Het is jammer dat in één vergadering zoveel overschrijdingen en tekorten bijeen komen. Het toont pijnlijk aan dat de controle die wij zo graag willen, in de praktijk niet aanwezig is.

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. Een belangrijk deel van deze overschrijding heeft te maken met achterstallig onderhoud. In het kader van het project Beheer op orde, waarbij wij ons van te voren al terdege realiseerden dat wij op dit vlak wat op te lossen hadden, stuiten wij erop dat er al een aantal jaren een negatieve voorziening was. Zo'n voorziening is echter niet toegestaan, en dat corrigeren wij nu met dit voorstel. Het is dus een lijk dat uit de kast kwam vallen, en dat wij met dit voorstel begraven.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De vergadering wordt enige minuten geschorst.

Hierna komt opnieuw aan de orde:

14. Brief burgemeester en wethouders d.d. 17 juni 2009 inzake Traverse

De **voorzitter**: Inmiddels zijn rondgedeeld het voorstel van de VVD-fractie, zoals genoemd door de heer Rosier, en een door de griffie opgestelde ontwerp-verordening Begeleidingscommissie onderzoek budgetoverschrijding verkeerstraverse Voorschoten 2009.

De heer **Scholten**: Voorzitter. Het voorstel dat de griffier per mail heeft rondgezonden, willen wij graag als uitgangspunt nemen. Ons lijkt dat een goed voorstel. Wel zou ik aan punt 4 willen toevoegen dat de aanbevelingen een zo breed mogelijke toepassing dienen te hebben. Het is de bedoeling van de CDA-fractie dat teruggekeken wordt naar wat er allemaal mis is gegaan met de Traverse, en dat er aan de hand van die casus aanbevelingen komen om de financiële controle gemeente-breed te verbeteren. Er moeten dus niet alleen aanbevelingen komen om de controle bij de Traverse te verbeteren, maar ook aanbevelingen die betrekking hebben op zoveel mogelijk trajecten binnen de gemeente.

De **voorzitter**: U spreekt nu alleen over "financiële controle", maar het probleem zou zich ook breder kunnen voordoen.

De heer **Scholten**: Ja, inderdaad, dus financiële controle, project-control, projectsturing, dat soort zaken.

Bij het voorstel van de heer Rosier teken ik nog aan, dat wij er geen voorstander van zijn om meerdere casussen te gaan onderzoeken. Verder moet volgens ons het accent liggen op aanbevelingen voor de toekomst, niet zozeer op terugkijken.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Als ik mijn mail beter had gecheckt, had ik mij veel werk kunnen besparen, zo begrijp ik nu. De genoemde mail van de griffier is aan voldoende aandacht mijnerzijds ontsnapt, waarschijnlijk omdat er zeer veel mailberichten waren. Mijn complimenten voor dit goede voorwerk van de griffie. Dit dekt in belangrijke mate het voorstel van de VVD-fractie. Een verschil is wel dat het voorstel van de griffie geheel focust op het project Traverse, terwijl in het voorstel van de VVD-fractie een wat bredere benadering is gekozen, waarbij ook nog een beperkt aantal andere projecten worden meegenomen, desnoods alleen door middel van een quick scan. Doel daarvan is een breder beeld te krijgen van de gang van zaken binnen het gemeentehuis. Verder is voor ons zeer belangrijk -- volgens mij is dat min of meer verstoep in de bewoordingen van het voorstel zoals dat door de griffie is rondgezonden -- dat wij het hele traject onder de loep nemen, vanaf het prille moment van de planvorming via de besluitvorming tot en met de uitvoering. Ook vinden wij een scherpe focus op de wisselwerking raad-college en een kritische blik op het doen en laten van de raad van groot belang.

Ten slotte nog een detailopmerking over de voorgestelde verordening op de begeleidingscommissie: ik zou bij artikel 3 waar de taak van deze commissie wordt omschreven, graag als eerste "vraag-articulatie" genoemd zien. Het gaat nu om een vrij algemene taakstelling, en juist in de beginfase zou de begeleidingscommissie in overleg met de Rekenkamercommissie tot een aanscherping van de vraagstelling moeten komen.

De **voorzitter**: Ik wijs in dit verband op punt 2 van artikel 3, waar staat "waar nodig het geven van aanwijzingen en aanbevelingen aan onderzoekers ter uitwerking van de door de raad gestelde onderzoeksvraag". Ik neem dat u nu hierop doelt.

De heer **Rosier**: Dat punt vind ik wat wollig geformuleerd. Daarom zou ik willen spreken van "vraag-articulatie".

De **voorzitter**: Die term is misschien niet voor iedereen in de raad even begrijpelijk.

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Ook mijn fractie is blij met het voorstel dat de griffie heeft rondgezonden. In dit voorstel ligt wel een sterke focus op het politieke en bestuurlijke besluitvormingsproces. Op zichzelf is dat goed, maar wij moeten ook kijken naar het uitvoerende deel. Er zijn diverse partijen die daarin een rol hebben gespeeld en nog spelen, zoals aannemers. Wij weten op dit moment niet waar het precies fout is gegaan, en als wij dan alleen kijken naar het politiek-bestuurlijke proces of organisatorische aspecten, missen wij misschien belangrijke zaken, zoals mogelijke bouwtechnische problemen.

Wij voelen niet voor het brede onderzoek zoals de VVD-fractie dat voorstelt. Het lijkt ons niet verstandig om nu allerlei verschillende projecten te gaan doorlichten, omdat wij graag enige haast met het onderzoek maken. Bovendien zouden wij, als wij een aantal projecten gaan onderzoeken, langzamerhand op een bestuurskrachtmeting uitkomen. Dat is op zichzelf een nuttige bezigheid, maar niet op dit moment. Wij hebben een schema opgesteld voor het doen van dergelijke metingen, en daar willen wij ons aan houden. Op het moment dat weer een bestuurskrachtmeting voor de deur staat, staat het eenieder vrij om daarvoor projecten aan te melden.

Mevrouw **Lamers**: Mijnheer de voorzitter. Ook wij hebben kennis genomen van de voorstellen tot onderzoek. De heer Rosier zei zojuist dat hem veel werk bespaard was gebleven als hij eerst de mail van de griffier had gelezen, maar het is juist goed als iedereen meedenkt. Dat maakt de discussie gemakkelijker, en is dus een positief punt.

Wij kunnen ons goed vinden in het voorstel dat wij van de griffie hebben ontvangen. Het gaat er inderdaad om dat aanbevelingen voor projecten worden verkregen, en daarbij willen wij het onderzoek tot één casus beperken. Als wij nu allerlei projecten gaan onderzoeken, zien wij op een gegeven moment door de bomen het bos niet meer. Wij willen de Traverse dan ook als exemplarisch project bekijken, in de verwachting dat wij daarvan veel kunnen leren voor andere projecten in de gemeente. In dat verband zijn wij het eens met de heer Middelburg dat het project Traverse dan wel breed bekeken dient te worden, dus inclusief uitvoeringsaspecten.

Verder merk ik bij het eerste punt van artikel 3 van de voorgestelde verordening op, dat wij nog afspraken moeten maken over de wijze waarop de begeleidingscommissie voortgang, uitvoering en kwaliteit van het onderzoek gaat bewaken, vooral wat betreft de vraag hoe dicht de commissie op dat onderzoek gaat zitten. Maar goed, die afspraken hoeven wij niet al vanavond te maken.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Het voorstel dat de griffie heeft gefaciliteerd, is een uitstekend voorstel. Dat de focus komt te liggen op de Traverse, onderschrijven wij, want vooral dit project moet zeer grondig onderzocht worden. Wel zouden wij dan graag zien dat bij het opstellen van aanbevelingen ook nog wordt nagegaan of die meer algemeen kunnen gelden dan alleen voor het project Traverse. Verder moet het onderzoek zo breed en zo diep mogelijk plaatsvinden, dus naar alle betrokkenen en naar alle onderdelen van het traject, vanaf de allereerste ideeën tot en met de uitvoering. Op al die onderdelen mag van ons de Rekenkamercommissie conclusies trekken en aanbevelingen doen. Ook de rol van de raad moet zeer kritisch worden gezien, en wij moeten bereid zijn om onszelf op dit punt de spiegel voor te houden.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Ik wil graag nog een lans breken voor verbreding van het onderzoek naar andere projecten, zoals wij dat voorstaan.

De **voorzitter**: Ik zou op dit moment conclusies willen gaan trekken, en op basis daarvan tot besluitvorming willen komen. Ik vind het uitstekend als u een pleidooi wilt voeren voor verbreding naar andere projecten, maar volgens mij bestaat daar in de raad geen meerderheid voor en wij moeten ook eens tot een afronding van de discussie komen, mede gelet op de tijd.

In de eerste plaats merk ik op dat de Rekenkamercommissie uiteraard kennis kan nemen van de discussie die vanavond is gevoerd, en dus de genoemde punten kan meenemen bij haar onderzoek. Verder is duidelijk geworden dat de meerderheid van de raad ervoor kiest om nu alleen de casus-*Traverse* te laten onderzoeken, met als insteek sturing en beheersing, zeker ook in financiële zin. In dat verband is opgemerkt dat het van belang is als vanuit dit onderzoek aanbevelingen in den brede voor de gemeente gedaan kunnen worden, dus niet uitsluitend aanbevelingen voor het project *Traverse*. Daarnaast is vanuit de raad gezegd dat het goed is om de positie van de raad en wellicht ook die van externe partijen erbij te betrekken, en dat de analyse zich moet richten op het hele traject, vanaf het eerste begin tot en met de uitvoering van het project. Ook merk ik nog op dat de verordening op de begeleidingscommissie er al in voorziet, dat deze commissie mede tot taak krijgt om binnen de kaders die de raad vanavond stelt, te komen tot een verfijning van de vraagstelling.

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. U sprak zojuist over het erbij betrekken van externe partijen, maar omdat de insteek sturing en beheersing is, lijkt het mij niet nodig om samen met externe partijen diepgaande onderzoeken te doen. De vraag is immers vooral hoe wij externe partijen aansturen; deze partijen doen ook zoveel als wij zelf toelaten.

De **voorzitter**: Inderdaad, maar externe partijen hebben wel een rol gespeeld en invloed uitgeoefend, en de vraag is dan toch of de gemeente daar, als een soort countervailing power, op een goede manier mee omgegaan is. Ik zou dit punt overigens verder vooral aan de Rekenkamercommissie willen overlaten.

Als ik nu de belangrijkste punten heb genoemd die vanavond naar voren zijn gekomen, zou ik willen voorstellen dat de raad besluit conform het door de griffie gefaciliteerde onderzoeksvoorstel en het voorstel over een verordening op de begeleidingscommissie, waarbij de gemaakte opmerkingen geacht worden in dat besluit verdisconteerd te zijn. De Rekenkamercommissie kan het verslag van deze vergadering lezen, en komt daarmee vanzelf op de hoogte van de gemaakte opmerkingen.

Overigens staat in het door de griffie gefaciliteerde voorstel ook nog een punt 7 over het aangeven van financiële dekking. Is het mogelijk (al is dat misschien een wat navrante opmerking in dit verband!) dat het college daar na de zomervakantie mee komt? Ik begrijp dat de raad daar geen bezwaar tegen heeft.

Mevrouw **Lamers**: In de brief staat dat het college ook zelf onderzoek gaat doen. Doet het college dat nog, of wordt die gedachte nu verlaten? Wij zouden geen dubbel werk moeten doen.

De **voorzitter**: In de brief heeft het college gezegd dat het het belangrijk vindt dat er objectief onderzoek wordt ingesteld, waarbij het in het midden heeft gelaten of dit onderzoek vanuit het college of vanuit de raad zou moeten zijn. Het college vindt het uitstekend dat de raad nu het initiatief tot een eigen onderzoek heeft genomen, en ziet daarom af van het zelf instellen van een onderzoek. Wel wil het college in de komende tijd alvast enkele tijdelijke maatregelen nemen om de controle op het project *Traverse* te versterken.

De heer **Scholten**: Wij zien graag dat het onderzoek snel wordt uitgevoerd. Omdat de vakantieperiode eraan komt, lijkt het mij van belang dat wij zeer spoedig te horen krijgen wanneer de begeleidings-

commissie vanuit de raad samengesteld moet zijn en het gesprek met de Rekenkamercommissie moet aangaan. Anders zijn we, voordat we het weten, weer een maand verder.

De **voorzitter**: Ja, ik roep graag alle fracties op snel op te geven wie lid worden van de begeleidingscommissie. Verder zal het college aan de Rekenkamercommissie vragen om zo snel mogelijk contact met deze begeleidingscommissie op te nemen en het onderzoeksproces op gang te brengen.

Ik constateer dat de raad instemt met het zojuist door mij gedane voorstel.

15. Jaarrekening 2008, projectenbrochure, 1e Bestuursrapportage 2009 en Perspectiefnota 2010-2013 (raadsvoorstelnummers 038, 037 en 036)

De heer **Scholten**: Voorzitter. De jaarrekening 2008 is in onze ogen een prima resultaat. Wij zijn blij met de positieve bevindingen van de accountant. Ik sluit mij graag aan bij de woorden van de heer Van Herk dat hij de afgelopen tien jaar nog nooit zo'n positief verslag heeft gezien.

Dit gezegd zijnde, moeten wij ons niet rijk rekenen. Daarmee komen wij op de Burap die een groot aantal posten bevat waarbij de oorspronkelijke begroting is overschreden. Dat baart ons zorgen, en is voor ons mede een reden om het zojuist afgesproken onderzoek met belangstelling tegemoet te zien. Er is wel voor de meeste posten in de Burap dekking gevonden. Ook met dit stuk kunnen wij daarom akkoord gaan, met de aantekening dat alle uitgaven natuurlijk wel moeten passen in een sluitende meerjarenbegroting. In het najaar zullen wij het gesprek hierover aangaan.

Inhoudelijk gaan wij akkoord met de Perspectiefnota, maar wij hebben zorgen over de financiële doorwerking zoals die in het stuk is aangegeven. Duidelijk is dat er meerjarig bezuinigd zal moeten worden. Als alle voorstellen doorgaan, is er een structureel tekort van € 700.000, exclusief de tegenvaller van de Traverse en de flinke korting op de uitkering uit het Gemeentefonds vanaf 2012. Zo'n tekort zou de CDA-fractie niet acceptabel vinden, maar de afweging van de vraag waar er bezuinigd moet worden, willen wij niet nu doen, maar meenemen in de brede beoordeling van de begroting 2010 en de meerjarenbegroting 2011-2013. Dan hebben wij immers alle inkomsten en uitgaven op een rijtje.

Wel nu alvast een aantal schoten voor de boeg. De al een paar jaar geleden ingeboekte bezuinigingen op de accommodaties moeten alsnog worden gerealiseerd, anders lopen de tekorten nog verder op. Dat betekent dat wij de betreffende wethouder aansporen om daar volgend jaar alsnog werk van te maken. De CDA-fractie vindt ook dat er te veel wordt besteed aan externe inhuur. Wij willen het college alvast meegeven om voor volgend jaar een taakstelling op externe inhuur te leggen, zoals ook op rijksniveau gebeurt. Dat heeft meteen een dempend effect op nieuw beleid, want dat zal dan in mindere mate gemaakt worden. Verder zouden wij als inhoudelijk punt voor de voorbereiding van de begroting 2010 willen meegeven, dat wij de financiering van organisaties die actief zijn op het terrein van de WMO, zoals de SWOV, graag via het budget van de WMO zien verlopen. Dan zijn er meer mogelijkheden om de preventieve maatregelen die bij de uitvoering van de WMO zo belangrijk zijn, gefinancierd te krijgen.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Over de jaarrekening 2008 kan de VVD-fractie kort zijn. De accountant heeft daar zijn goedkeuring aan gehecht, maar niet dan nadat de gemeenteraad achteraf heeft ingestemd met € 2 miljoen aan inkomsten en nog eens € 2 miljoen aan uitgaven, waarvan blijkens de interne controle de rechtmatigheid niet met zekerheid kon worden vastgesteld. Het rapport van de interne controle is voor de VVD-fractie aanleiding geweest om een motie op te stellen, waarin het college wordt opgedragen de bevindingen en adviezen voor organisatie en proces van de rapportage van de interne controle onverwijld op te pakken. De motie heeft het nummer 23 en luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten,

Overwegende dat:

- 1. Bij interne controle bleek dat in de oorspronkelijke jaarrekening 2008 van €2 mln aan uitgaven en nog eens €2 mln aan inkomsten de rechtmatigheid niet met zekerheid kon worden vastgesteld.*
- 2. De raad in zijn vergadering op 28 mei 2009 alsnog hiermee instemde.*
- 3. Pas hierna een positief oordeel van de accountant over de jaarrekening 2008 kon volgen.*
- 4. De financiële administratie zodanig moet zijn ingericht dat college en raad altijd kunnen beschikken over betrouwbare actuele informatie, op basis waarvan verantwoorde besluiten genomen kunnen worden.*

Besluit:

Het college op te dragen de bevindingen en adviezen voor organisatie en proces van de rapportage van de interne controle -- 31 maart 2009, registratienummer 021 -- onverwijld op te pakken. Dat wil zeggen:

- De opzet van een verplichtingenadministratie.*
- Betaalbaarstelling van facturen uitsluitend na ondertekening door gemandateerde budgethouders c.q. budgetbeheerders.*
- Zorgvuldige archivering van alle offertes die aan een opdracht ten grondslag liggen.*
- Uniforme, centrale en digitale archivering van alle facturen en brondocumenten.*
- Verifieerbare functiescheiding tussen enerzijds het aangaan van de verplichting en anderzijds prestatielevering en controle van het factuurbedrag".*

Aanvaarding van deze motie door de raad is voor de VVD-fractie voorwaarde om haar goedkeuring aan de jaarrekening 2008 te hechten.

Bij de 1e Burap stelt de VVD-fractie nogmaals vast dat deze rapportage die de periode 1 januari tot 1 mei bestrijkt, geen actueel beeld geeft van de echte financiële toestand van de gemeente Voorschoten. De Burap zou slechts een afwijkingennota zijn en de 1e Burap bestrijkt altijd de eerste vier maanden, maar het college wilde geen actualisering opmaken, hoewel dat zo gemakkelijk zou zijn geweest, zelfs zó gemakkelijk dat de raadsleden het zelf hadden kunnen doen. Toch wordt op basis van de 1e Burap in de zevende maand van het jaar een besluit van de raad gevraagd over omvangrijke "aanvullende" kredieten. Het gaat ook om niet weinig extra geld, dat hiermee wordt gevraagd. Het irriteert de VVD-fractie dat voor rioolvernieuwing die voor € 400.000 was begroot, nu € 725.000 moet worden gereserveerd. Daar doelde ik eerder op bij mijn pleidooi voor het verbreden van het onderzoek. Het komt dus vaker voor dat de raad instemt met een voorstel op basis van een bepaalde begroting, die achteraf niet blijkt te kloppen en fors moet worden bijgesteld. Dan staat de raad voor een dilemma, want als de raad dan nee zegt, gaat niet door wat de raad wél graag wil. Op die zere plek wil de VVD-fractie graag de vinger leggen. De begroting deugde niet, en het irriteert ons dat ook de Krimwijkschool weer duurder wordt dan aanvankelijk gedacht. De raad heeft dus ja gezegd op basis van een te rooskleurige inschatting. Al deze verhogingen leiden ook tot structureel hogere kapitaallasten, vanaf 2011. Nu merken wij dat nog niet direct, maar de rekening komt nog. "Après nous la déluge", zal het college denken, ofwel "na ons de zondvloed", voor degenen die een vertaling nodig hebben.

De VVD-fractie vindt overigens dat de bouw van de Krimwijkschool en de gymzaal, de aanpak van de ijsbaan en de aanleg van 30 km-zones moeten doorgaan. Zij stemt daarom toch in met de gevraagde kredieten. Welke andere keuze hebben wij? Hoe lang zouden wij anders nog moeten wachten?

Het perspectief dat de VVD-fractie ziet bij de Perspectiefnota, is er één van beperking van de ambities tot een realistisch niveau dat het gemeentelijk apparaat in zijn huidige conditie veilig aan kan, zeg maar een "op de winkel passen-plus". De VVD-fractie stelt voor het project Huis van Voorschoten onmiddellijk stil te leggen, en de vrijkomende capaciteit en middelen in te zetten voor de nieuwbouw van de basisscholen het Kompas, de Vink, de Regenboog en die in Krimwijk II. De fractie vindt het ronduit blamerend dat voor nog geen van deze scholen de schop in de grond is gegaan. Verder willen wij onverwijld voortzetting van de vernieuwing van het rioleringsstelsel. Dat is weliswaar geen pres-

tigieus project en het riool zal nooit naar een legendarische wethouder genoemd worden, maar het is wel nuttig voor alle inwoners. De VVD wil snel uitvoering geven aan de 4V-nota en de realisering van 30 km-zones. Veiligheid in de wijken is goed voor alle inwoners, vooral de meest kwetsbaren. De VVD wil zo spoedig mogelijk een nieuw bestemmingsplan voor de Dobbewijk, zodat de ondernemers daar verder kunnen gaan met het ontwikkelen van hun bedrijf. Zo mogelijk wil de VVD opschorting en eventueel zelfs afstel van de laatste fase van het project Traverse. Als wij hier ophouden met werken, kunnen er ook geen spaanders meer vallen. De VVD sluit ook niet uit dat de smalle rij- en parkeerstroken van de vernieuwde Traverse om redenen van verkeersveiligheid en doorstroming verbreed zullen moeten worden, maar beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. De VVD wil dat zo snel mogelijk een realistisch plan wordt ontwikkeld voor de herinrichting van de zuidelijke kop van de Schoolstraat, ook wel de Achterweg genoemd, en dit in goed overleg met het bedrijfsleven. Met dit plan moet de gemeente haar verantwoordelijkheid durven te nemen voor de kwaliteit en het onderscheidend vermogen van Voorschoten-centrum als vestigingsplaats voor detailhandel en horeca. Concreet betekent dat: durf te investeren in ondergrondse parkeergelegenheid.

Verder geldt, wat ons betreft, "cut the crap". Houd dus op met wat je niet aan kunt, houd op met wat niet echt wat oplevert, huur niet voor ieder wisselwasje een consultant in, en (last but not least) zet alles op alles om de financiële huishouding echt op orde te krijgen.

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Ook ik kan kort zijn over de jaarrekening 2008: daar verlenen wij onze goedkeuring aan. Het is nog niet helemaal zo netjes als wij graag zouden willen, en wij zien dan ook graag dat er volgend jaar overal nulletjes staan, overigens niet op de plaatsen waar onze reserves zijn aangegeven, maar op de plaatsen waar over- of onderschrijdingen staan. Dat zal volgend jaar misschien nog niet lukken, maar voor dit moment zijn wij tevreden.

De motie die de VVD-fractie aan de jaarrekening wil verbinden, vinden wij op zichzelf interessant. Ik kom er nog op terug, maar het roept bij ons wel enige verwondering op dat de VVD-fractie de goedkeuring van de jaarrekening wil laten afhangen van het al dan niet aannemen van nieuw beleid voor de toekomst. Ik begrijp de gedachte daarachter wel, maar de motie zegt in feite niets over de jaarrekening. Die gaat immers niet over beleid, maar is een verantwoording. Maar goed, de VVD-fractie meent kennelijk dat ze beter haar controlerende taak uitvoert door de jaarrekening goed te keuren als ze haar zin krijgt qua nieuw beleid, en de jaarrekening af te keuren als ze daarin haar zin niet krijgt. Ik stel vast dat deze fractie dan een andere invulling geeft aan de controlerende functie dan mijn fractie doet.

Wij waren in de commissie niet blij met de kredieten die worden gevraagd in de Burap. Het achterliggende beleid ondersteunen wij uiteraard wel, maar nu dat meer kost dan waarop was gerekend, leeft ook bij ons de irritatie die de heer Rosier uitsprak. Dit is niet wat een raad wil, maar wij zullen ermee instemmen omdat dit nu eenmaal nodig is om een aantal zaken te verwezenlijken, zoals de school in de Krimwijk, de gymzaal, 30 km-zones en de door de heer Rosier genoemde rioleringen. In Nederland was het traditie dat confessionelen en sociaal-democraten samenwerkten bij het aanleggen van riolering voor iedereen, en ik ben dan ook blij dat de liberalen zich daar nu bij aansluiten.

Wat de Perspectiefnota betreft, sluit ik mij enerzijds aan bij de woorden van de heer Scholten. Er staan inderdaad enige zaken in deze nota die wij niet graag ook nog terugzien in de meerjarenraming. Wij hopen dus dat de komende meerjarenraming geen tekorten laat zien. Anderzijds moeten wij ons ook niet in paniek laten brengen door de cijfers over de Traverse en de tegenvallers over de uitkering uit het Gemeentefonds die er waarschijnlijk over een aantal jaren aankomen. Ik pleit ervoor dat wij rustig de tijd nemen om te besluiten wat wij wel en niet willen doen, en dus niet nu ineens zaken gaan afserveren.

Ik wil wel alvast een voorschot nemen op de komende begroting door iets te noemen dat wij in ieder geval wél willen: voor ons zijn de 30 km-zones redelijk onaantastbaar. Verder was het zeker niet de

wens van mijn fractie dat de diverse scholen in 2010 worden gebouwd; wij hadden graag gezien dat die al gebouwd waren. Nu dat niet zo is, zouden wij willen zeggen: bouw ze dan in 2010. In samenspraak met betrokkenen moet dat toch lukken. Het begint langzamerhand ook wel een beetje lang te duren. Ik weet dat er meer partijen bij zijn betrokken (dat antwoord komt altijd), maar dan moeten al die partijen er nu maar snel uitkomen. Lukt dat niet, dan is het misschien een idee om al die partijen in een kamer op het gemeentehuis aan tafel te zetten; dat hoeft niet bij Van der Valk, waarmee wij ook weer geld uitsparen. Ik ben dan best bereid om die kamer op slot te draaien, totdat partijen er volledig uit zijn.

In de derde plaats noem ik in dit verband toch het Huis van Voorschoten, of hoe men het ook wil noemen. Ik wil een gemeente die durft te investeren in een goede bibliotheek zodat kinderen die straks een goede school hebben, ook goed lezen kunnen oefenen. Ook kan zo'n bibliotheek een breder aanbod van culturele voorzieningen faciliteren, zodat wij niet een Voorschoten krijgen waar de gemeente wel een parkeergarage durft aan te leggen, maar mensen daar vervolgens alleen parkeren om hun boodschappen te doen, omdat er geen instelling is waar een boek geleend kan worden, hulp gevraagd kan worden bij het verkrijgen van zorg, en culturele activiteiten kunnen worden bijgewoond of door de mensen zelf kunnen worden beoefend, bijvoorbeeld als lid van een vereniging.

Kortom: wat ons betreft wordt er nu eindelijk begonnen met de scholenbouw. Een convenant hoef ik echt niet te zien, ik zie liever een gebouw. Ook 30 km-zones zien wij graag gerealiseerd, en verder zou het met de culturele voorzieningen in orde moeten komen. Voor de komende tijd zijn dat voor ons de drie hoofdpunten. Wij wensen het college veel succes bij het sluitend maken van de meerjarenbegroting. Mocht het college hulp nodig hebben bij het maken van keuzes: wij doen in deze raad niets liever dan krassen en schrappen!

Mevrouw **Lamers**: Voorzitter. In de jaarrekening is nog sprake van tekorten en niet-voorzien uitgaven, maar wij hebben ook gelezen dat er meer balans in komt. In die zin zijn de woorden van de heer Van Herk al legendarisch: er is nog nooit zo'n positieve accountantsverklaring geweest. Dat geeft ons vertrouwen dat het steeds beter zal gaan. Het zal niet van het ene op het andere moment allemaal op orde zijn (het heeft enige tijd nodig) maar de tendens is goed en daar zijn wij blij mee.

Wij wijzen erop, nu de nadruk zo sterk ligt op overschrijdingen en tekorten, dat er in 2008 ook allerlei goede zaken in Voorschoten zijn verricht. Zo krijgt burgerparticipatie steeds meer vorm, is de bouw in het Van der Hoevenpark gestart, is er juist gisteravond een positieve bijeenkomst over de Dobbewijk geweest, en komt de scholenbouw naderbij. Natuurlijk zou het eerder gisteren dan vandaag moeten gebeuren, maar wij zijn blij dat er vooruitgang in zit. Ook vinden wij het positief dat de gemeenteraad heeft besloten dat Voorschoten op termijn CO₂-neutraal wordt. Op deze zaken kunnen wij trots zijn.

Bij de Burap wordt voorgesteld aanvullende kredieten te verstrekken voor het waarmaken van ambities op diverse gebieden: de bouw van de Krimwijkschool, de gymzaal, 30 km-zones, de ijsbaan. Wij steunen dat van harte. Dit is beleid waar wij en ook andere fracties achter staan, en het is belangrijk om dit beleid uit te voeren.

In de Perspectiefnota zijn zaken vermeld die zijn gerealiseerd, maar ook donkere wolken aangegeven. De gevolgen van de economische crisis worden steeds meer zichtbaar, gemeenten zullen inderdaad minder geld krijgen uit het Gemeentefonds, meer mensen zullen een beroep gaan doen op bijstand en schuldhulpverlening: iedere gemeente in Nederland moet zich daar rekenschap van geven, dus ook Voorschoten. In de nota worden drie lijnen aangegeven die het beleid zou kunnen volgen, maar voordat ik daarop inga merk ik op dat ook wij ervoor voelen om alles eens rustig op een rijtje te zetten. Daartoe krijgen wij graag een overzicht van de balans tussen inkomsten en uitgaven op weg naar de discussie over de programmabegroting in het komende najaar.

Er is, zoals al gezegd, een economische crisis. Ook is er een klimaatcrisis waarvan de contouren steeds helderder en dreigender worden. De G8 die dezer dagen bijeen zijn, hebben uitgesproken dat ze willen proberen te voorkomen dat het twee of meer graden warmer zal worden, gerekend vanaf het begin van het industriële tijdperk. Langzaam maar zeker gaan wij dus een tijd in van ingrijpen en maatregelen nemen. Ook in Voorschoten zullen wij daarmee te maken krijgen. Zo zullen wij de CO₂-uitstoot drastisch moeten gaan verminderen; het besluit daartoe hebben wij al genomen. Ook bij de bouw van scholen en woningen zullen wij daar rekening mee moeten houden. De VVD-fractie stelt voor om geen geld meer te steken in het Huis van Voorschoten en dat geld naar de scholen te laten vloeien, maar als wij het Huis van Voorschoten niet bouwen, moeten de ambtelijke medewerkers blijven zitten in het huidige gemeentehuis en zijn wij uiteindelijk veel duurder uit met de energiekosten, terwijl wij dan ook nog hoge kosten zullen moeten maken voor Arbo-voorzieningen. Het is daarom van groot belang dat wij gedegen en weloverwogen kiezen wat wij wel en niet gaan doen.

Net als de VVD-fractie zeggen ook wij: durf te investeren, wees niet te behoedzaam, investeer in 30 km-zones en andere maatregelen, daarmee worden banen gecreëerd en alleen dat al maakt de druk op sociale voorzieningen minder. Wij pleiten voor investeringen op het gebied van milieu, d.w.z. de derde lijn die is geschetst. Door nu te investeren wordt ook voorkomen, dat komende gemeenteraden nog geplaagd worden door uitgaven voor dit doel. Op een later moment komen wij met voorstellen hierover, maar op dit moment is versterken van de derde lijn een krachtig signaal van onze kant. Het is ons niet gelukt om nu al voorstellen hierover te formuleren, ook al omdat wij de kwaliteit willen leveren die de raad van ons gewend is. Het is belangrijk om deze omslag samen met de burgers te maken, dus ook met de eerste lijn zijn wij het volledig eens. Wij moeten het gezamenlijk doen, en mensen moeten geen reden zien om zich af te keren van onze samenleving, want dan lopen initiatieven dood. Laten wij de crisis omsmeden tot een uitdaging.

De heer **Blommers**: Voorzitter. "Durf te investeren" is op zichzelf een uitstekend uitgangspunt, maar je moet dan wel weten wat je investeert en wat het op gaat leveren. Uit de jaarrekening en de Burap blijkt, dat van te voren niet zo goed bekend was wat wij gingen investeren. Ik zei het al eerder: de rode draad van vanavond wordt gevormd door vele overschrijdingen, en dat is ook de rode draad van de jaarrekening en de Burap. In control komen, ook bij de Traverse, heeft dan ook een breed draagvlak bij de raad.

De vraag is dan wel wat wij de komende periode gaan doen, nu wij nog niet in control zijn. Het valt te vergelijken met een auto waarvan het stuur het niet goed doet: geef je dan toch gas, of ga je afremmen? Vertaald naar de Perspectiefnota betekent dat: gaan wij verder met investeren, of remmen wij af? Volgens mij is het dan verstandig om af te remmen. In de Perspectiefnota wordt uitgegaan van het consolideren van zaken die moeten, zoals de riolering. Dat soort projecten kunnen inderdaad niet gestopt worden, dus bij die zaken zou ik zeggen: laat het college beheersmatig doen wat nodig is. Overigens heb ik nog nooit een liberale of een sociaal-democratische riolering gezien, dit in reactie op een opmerking van de heer Middelburg.

Verder pleit ik voor een begroting die wat voorzichtiger is, en rekening houdt met tegenslagen die nog kunnen komen. Dat zijn er nogal wat. Alleen al vanavond komen de begraafplaats, de Traverse, de Krimsschool, en de riolering langs, en de vraag is welke tegenvallers nog te verwachten zijn. De Traverse ziet er nu mooi uit, al kan nog gediscussieerd worden over onvolkomenheden die sommigen zien en anderen niet zien, maar in de Starrenburglaan, een zijstraat van de Traverse die een jaar of zeven geleden is aangelegd, speelt nu iets soortgelijks. Jarenlang werd gesteld dat de bochten te smal waren; daarom werden de stoepen er ook uit gereden. Inmiddels worden de bochten wijder gemaakt, en er gaat dus veel geld zitten in aanpassing van het oorspronkelijke plan aan de realiteit. Ik vrees dat dit nog vaker nodig zal zijn, want de principes waarmee indertijd de Starrenburglaan is aangelegd, zie ik terugkomen bij de Traverse. Ook daar zijn de bochten te kort gemaakt, en bij de Hoogvliet is nu al te zien dat de stoepen van de middenberm er volledig uitgereden worden. Het is dus alleen nog een kwestie van tijd voordat wij daar moeten ingrijpen, en daar moeten wij niet voor weglopen.

Met de jaarrekening en de Burap zullen wij instemmen; dat zijn alleen rapportages achteraf. De Perspectiefnota is een ander soort stuk. Daar willen wij dat er geconsolideerd wordt, de financiën op orde worden gebracht en wel wordt doorgedaan met zaken als scholenbouw en riolering, maar verder nieuw beleid wordt getemporiseerd, de inhuur van externen wordt teruggeschroefd, en maatregelen worden genomen om weer in control te komen.

Het valt ons op dat een aantal fracties de nadruk leggen op het positieve karakter van de verklaring van de accountant. De accountant heeft de taak om de rechtmatigheid te controleren, dus na te gaan of wij het geld volgens de regels hebben uitgegeven. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de controle op doelmatigheid, dus de vraag of wij voldoende geld hebben uitgegeven aan bepaalde zaken en of dat geld goed gebruikt is, zodat wij de effecten hebben bereikt die wij wilden bereiken. Wat dat punt betreft, vind ik de jaarrekening en de projectenrapportage dit jaar van mindere kwaliteit. Wij krijgen daardoor minder inzicht dan voorheen in de relatie tussen de hoeveelheid geld die uitgegeven is, en het bereiken van door ons gewenste effecten. Het is nu meer een vlakke rapportage geworden, en de raad heeft hierdoor onvoldoende middelen om te kunnen sturen op de juiste financiële gang van zaken. Ik pleit er dan ook voor dat wij volgend jaar een helderder rapportage krijgen. Twee jaar geleden was daar een optimum in gevonden, en ik vraag om dat niveau aan te houden. Vooral de projectenbrochure is dit jaar zeer ondoorzichtig en geeft eigenlijk niet de informatie die de raad juist wil hebben, namelijk voortgang en status van de projecten. De raad heeft ook nooit gevraagd om wat wij nu hebben gekregen.

Het lijkt mij belangrijk dat wij in de komende begrotingsstukken ook weer de "begroting in één oogopslag" goed krijgen. Vorig jaar waren wel de uitgaven helder, maar werden de inkomsten gemist. Ik verwacht dat in de komende begroting de inkomstenstaat weer terugkomt in de "begroting in één oogopslag", op hetzelfde niveau als twee jaar geleden.

De Perspectiefnota zullen wij niet steunen. Ik heb aangegeven welk alternatief ik voorsta, maar ik heb al begrepen dat dit in de raad geen meerderheid zal krijgen. Dat is jammer, want het lijkt ons belangrijk dat wij temporiseren en weer in control komen.

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. Over de jaarrekening is maar een enkele opmerking naar voren gebracht. De VVD-fractie is met een motie gekomen om een aantal zaken op te pakken die in de managementletter staan. In feite wordt daarmee aangesloten bij hetgeen het college al aan het doen is, zoals in het eerste kwartaal van dit jaar al is gerapporteerd. Wij hebben dus al een deel van de punten ingevoerd die zijn genoemd in de managementletter, nog voordat de accountant daarover de vinger opstak, en de overige zaken gaan wij invoeren, juist naar aanleiding van de managementletter. Verder merk ik op dat het in de motie vooral gaat om zaken van interne bedrijfsvoering. De motie houdt daarmee in feite in dat de raad aan het college vraagt om goed naar de managementletter te kijken en ervoor te zorgen dat de interne bedrijfsvoering op orde komt, op de manier zoals in de managementletter is aangegeven. Dat doet het college echter al, zoals ik zojuist heb aangegeven. Daarmee is de motie een ondersteuning voor hetgeen het college al doet.

De heer **Blommers**: Zegt u daarmee dat het college de motie overneemt?

Wethouder **Van Dunné**: Nee, wij nemen de motie niet over, want wij werken al in deze zin. In feite nemen de indieners van de motie daarmee het beleid van het college over.

In de commissie hebben wij al geconstateerd dat de projectenbrochure transparanter zou kunnen zijn. Daar gaat het college dan ook aan werken. In dit verband zei de heer Blommers dat het optimum twee jaar geleden was bereikt. Het kan zijn dat mijn geheugen mij in de steek laat, maar volgens mij had de heer Blommers twee jaar geleden ook een aantal opmerkingen hierover. Maar goed, met de wijsheid van de extra jaren vindt hij nu kennelijk dat twee jaar geleden het optimum was bereikt.

De heer **Blommers**: Ik heb gezegd dat hetgeen twee jaar geleden is voorgelegd, het optimum was dat de raad ooit heeft gekregen. Dat is nog iets anders dan het door ons gewenste optimum.

Wethouder **Van Dunné**: Maar u vraagt om terug te keren naar het format van twee jaar geleden, omdat dit volgens u het optimum was.

De heer **Blommers**: Ja, dat was kwalitatief beter dan wat nu voorligt. Inderdaad hebben wij twee jaar geleden wat aanvullende vragen gesteld, maar inmiddels is de kwaliteit naar beneden gegaan.

Wethouder **Van Dunné**: Die laatste woorden zouden de mijne niet zijn, maar ik denk dat wij het, in alle nuances, wel enigszins eens kunnen zijn met elkaar. Overigens kon ik twee jaar geleden ook al een zeker realisme in uw opmerkingen over dit onderwerp ontdekken, dus ook toen viel er nog wel wat te verbeteren.

In de Burap staan inderdaad ook posten die doorwerken in de meerjarenbegroting. Daarover voeren wij nu intern discussies, en straks wordt de raad daar met de begrotingsstukken deelgenoot van gemaakt.

Het is goed dat er een aantal opmerkingen over de Perspectiefnota zijn gemaakt. Het college vraagt immers bij deze nota om richtinggevende uitspraken, en een aantal fracties hebben in dat verband prioriteiten meegegeven aan het college. Dat is voor het college richtinggevend bij het opstellen van de begroting. Ik zal de opmerkingen niet herhalen, want ze liggen vast in de notulen. Het college kan ermee aan de slag.

Overigens is het jammer dat de heer Blommers de riolering niet wil vernoemen naar een bekende wethouder! Verder hoorde ik tot mijn plezier, dat ONS Voorschoten vindt dat de Traverse er mooi uitziet.

De heer **Scholten**: Voorzitter. Volgens mij kijkt de accountant ook naar de doelmatigheid van de uitgaven, want dat is voorgeschreven in het Besluit financiële verantwoording.

In de toelichtende brief bij de projectenbrochure is aangegeven, dat in de prioriteitstelling méér gekeken wordt naar het realiseren van sociale woningbouw en het opwaarderen van het Centrum dan naar de financiële optimalisatie. Wij vinden dat bij de voorbereiding van de begroting ook het aspect financiële optimalisatie goed mee moet wegen.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Ik heb mij laten overtuigen door de heer Middelburg dat het onterecht is om tegen de jaarrekening te stemmen als onze motie niet wordt aangenomen. Wij veranderen op dit punt dus van mening, omdat de heer Middelburg hier gelijk in heeft. Dat neemt niet weg dat wij de motie wel in stemming willen brengen, want de motie grijpt niet terug op een managementletter van een half jaar geleden, maar op een recent rapport van interne controle. Met de motie willen wij zekerstellen dat ook feitelijk gebeurt wat volgens dit rapport moet gebeuren. Als het college nu al in zekere mate doet wat er in dat rapport staat, is dat uitstekend, maar wij willen daar met onze motie toch wat meer kracht achter zetten.

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Ik realiseerde mij zojuist dat ik in eerste termijn heb gezegd nog terug te zullen komen op deze motie. Ik wil dat nu doen, want het zou heel slecht zijn als de PvdA iets zou beloven en het dan niet zou nakomen. Gelukkig was het de eerste keer in deze raadsperiode, en het zal ook de laatste keer zijn.

Mijn fractie heeft een rijke traditie van het volgen van het eigen geweten en verdeeld stemmen, en dat zal ook bij deze motie gebeuren. Ik kan zeggen dat de grootst mogelijke meerderheid van de fractie de motie zal steunen. Wij nemen graag van het college aan dat het al bestaand beleid is en wij zijn daar

blij mee, maar wij vinden het ook belangrijk dat de raad nu het signaal afgeeft dat dit echt serieus moet worden genomen.

Mevrouw **Lamers**: Ook wij waren nog niet ingegaan op de motie en ook wij waren dus in gebreke gebleven, maar dat maken wij nu direct goed. Wij zullen de motie niet steunen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat het college doet wat het zegt, en hebben geen enkele reden om aan te nemen dat dit niet zal gebeuren. Wij beschouwen de motie dan ook als overbodig.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Wij steunen de motie van de VVD-fractie. Inhoudelijk is het uitstekend om de vinger aan de pols te houden.

De laatste opmerking van de wethouder, namelijk dat de fractie van ONS Voorschoten de Traverse mooi zou vinden, moet ik toch nuanceren. Ik zie nog onvolkomheden, en heb ook gewaarschuwd dat er binnen vijf à tien jaar, en misschien zelfs nog eerder, weer aanpassingen zullen moeten worden aangebracht.

De heer **Spendel**: Ik zal niet voor de motie van de VVD-fractie stemmen. Wij zitten middenin een verbetertraject, namelijk Beheer op orde. Daarbij komen allerlei misstanden naar voren, maar daar wordt door het college goed op gereageerd. Ik volg het nauwlettend, en volgens mij is het college op de goede weg.

Het voorstel van burgemeester en wethouders inzake de jaarrekening 2008 en de projectenbrochure wordt zonder stemming aangenomen.

Over de motie van de VVD-fractie staken de stemmen: 8 tegen 8.

Voor stemmen de fracties van de VVD en ONS Voorschoten, alsmede de heer Middelburg en mevrouw Van der Kraats.

Tegen stemmen de fracties van CDA en GroenLinks, alsmede de heer Spendel.

De **voorzitter**: Nu de stemmen staken, komt de motie opnieuw in stemming in de eerstkomende raadsvergadering.

De heer **Koster**: Ik kan het verkeerd hebben, maar er staat mij bij dat een motie waarover de stemmen staken, geacht wordt te zijn verworpen.

De **voorzitter**: Nee, dat geldt alleen als de motie voor de tweede keer in stemming wordt gebracht, dus nadat al een keer de stemmen hebben gestaakt.

Wethouder **Van Dunné**: Ik merk nog wel op dat het college gewoon doorgaat met het uitvoeren van zijn voornemens, los van het al dan niet aannemen van deze motie.

De **voorzitter**: Ja, u hebt ook al gezegd dat u daarvoor deze motie niet nodig hebt.

Het voorstel van burgemeester en wethouders over de 1e Bestuursrapportage wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het voorstel van burgemeester en wethouders over de Perspectiefnota 2010-2013.

De heer **Rosier**: Voorzitter. De heer Van Dunné zei dat het bij dit voorstel gaat om het doen van richtinggevend uitspraken. Die hebben wij gedaan, maar de nota zelf kan niet onze goedkeuring wegdragen.

De heer **Blommers**: Dat geldt ook voor ons, zoals ik al in mijn eerste termijn heb toegelicht.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen, onder aantekening dat de fracties van de VVD en ONS Voorschoten geacht willen worden ertegen te hebben gestemd.

16. 4V-nota / Verkeersvisie (raadsvoorstelnummer 033)

De heer **Rondagh**: Mijnheer de voorzitter. De 4V-nota is een gedegen werkstuk, waar wij op zichzelf alle waardering voor hebben. Het is ook goed dat de nota gedeeltelijk door middel van burgerparticipatie is aangepunt. Methodologisch vinden wij het echter een zwakke nota, omdat ze naar onze mening niet uitgaat van de ontwikkeling van verkeersstromen in Voorschoten. Op dat punt heb ik geen cijfers in de nota aangetroffen, en dat stelt mij teleur. Ik noem als voorbeeld de gemeente Barneveld, die op basis van de ontwikkeling van verkeersstromen van macro- naar microniveau een verkeersplan voor de gemeente heeft ontworpen. Ik had graag gezien dat dit ook in Voorschoten was gedaan. De tellingen wijzen uit dat de verkeersstromen in de wijken toenemen. Dat lijkt aan te geven dat er een zeker vluchtgedrag is vanaf de hoofdwegen in Voorschoten, en dat betekent dat de veiligheid in de wijken onder druk staat.

Dat gezegd zijnde, hebben wij nog een concrete vraag aan de wethouder. Enige tijd geleden heeft hij toegezegd dat vóór het eind van de huidige bestuursperiode de wijken van Voorschoten 30 km-zones zouden zijn. Houdt de wethouder deze belofte nog steeds overeind?

De heer **Koster**: Mijnheer de voorzitter. Er worden keuzes voorgelegd voor de mate waarin wij met het verkeer in Voorschoten aan de slag willen. Scenario 4 lijkt ons het evenwicht bieden tussen de kosten en de baten. 30 km-zones leveren een grote bijdrage aan de leefbaarheid in de wijken, en die zones moeten er daarom komen. Misschien valt er nog een substantieel bedrag te besparen door de aanleg van die zones goed te combineren met andere werkzaamheden die toch al moeten worden uitgevoerd.

Op de informatieavond over de scholenbouw in Noord-Hofland is gesteld, dat ondanks herhaalde vragen de politie niet bereid is om te controleren of mensen zich houden aan het verkeerslicht en de snelheidslimiet op de De Ruytersingel. Uit die opmerking is mijn motie over verkeershandhaving geboren. Deze motie heeft het nummer 26 en luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 9 juli 2009,

*overwegende dat verkeersveiligheidsbeleid staat of valt bij een goede handhaving,
overwegende dat er, bijvoorbeeld op de informatieavond over de scholenbouw in Noord-Hofland,
signalen zijn van tekortschieten op dit punt,*

draagt het college op om in overleg met de politie de perceptie "pakkans nul" bij verkeersovertredingen definitief uit de wereld te helpen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Verder moet er echt wat gedaan worden aan de Leidseweg-Noord.

Tenslotte dien ik nog een motie in over calamiteitenroutes. Deze motie heeft nummer 27 en luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 9 juli 2009,

overwegende dat de calamiteitenroutes deel uitmaken van de 4V-nota,

overwegende dat de aanrijtijden voor de brandweer in Noord-Hofland zodanig onder druk staan, dat nu al geëxperimenteerd wordt met de Leidse brandweer voor een deel van deze wijk,

draagt het college op om zorg te dragen dat bouwactiviteiten noch nieuwe wegenprojecten leiden tot verslechtingen van de aanrijtijden,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Inderdaad moet er wat worden gedaan aan de Leidseweg-Noord. De raad heeft daar regelmatig over gesproken, en nu spreken wij er weer over. Hier moet echt spoedig iets gebeuren. Datzelfde geldt voor de 30 km-zones die zijn toegezegd op inmiddels relatief korte termijn.

Wij zijn blij met de nadruk op verkeersveiligheid in de nota, met name voor de sterkere verkeersdeelnemers: voetgangers en fietsers. Wij kiezen daarom in principe voor scenario 4. Door hier en daar enige temporisering of het combineren van werkzaamheden kan wellicht een kostenbesparing worden behaald. Dat is mooi, maar die besparing moet dan wel in verhouding staan tot de opbrengsten. Laten wij dus niet met het oog op een besparing van € 100.000 een bepaalde maatregel 12 jaar uitstellen, om maar een voorbeeld te geven. Als bekend is dat op korte termijn een weg opengebrouwen moet worden die op de lijst staat om heringericht te worden, is het uiteraard goed om die werkzaamheden te combineren, maar uitgangspunt moet niet zijn dat wij met de inrichting blijven wachten totdat een weg voor iets anders opengebrouwen moet worden. Kortom: wees slim en vind de balans. Wij hebben er alle vertrouwen in dat het college dit ook hier zal doen.

De heer **Smittenaar**: Voorzitter. Er zitten in de nota stukken die wij redelijk vinden, maar ook stukken waar wij helemaal niet mee kunnen instemmen. De VVD-fractie is voor 30 km-zones, en daarnaast is ze voor stromend doorgaand verkeer tussen de wijken. Bij de Traverse is er echter kennelijk sprake van een verandering van visie. Aanvankelijk moesten de stoplichten worden afgeschaft en vervangen door rotondes, en zelfs zebra's met verkeerslichten waren uit den boze, want het verkeer moest stromen over de Traverse. Inmiddels wordt de doorgaande weg door Voorschoten echter een soort hinderbaan voor auto's: kijk maar bij de Bachlaan of bij bushaltes, waar een wegversmalling komt en files ontstaan. Bij het gemeentehuis is er wel voorzien in een verbreding bij de bushalte, waardoor het verkeer langs een stilstaande bus kan rijden, maar in de Van Beethovenlaan niet. In de Bachlaan komen er verkeersremmende maatregelen, maar daar moet het verkeer toch kunnen stromen? De VVD-fractie is tegen de visie die er nu kennelijk is op stromend doorgaand verkeer.

Verder kunnen wij instemmen met het stuk. De VVD-fractie is voorstander van scenario 3.

Van motie nr. 27, zojuist ingediend door de heer Koster, sta ik te kijken. Er blijkt uit dat GroenLinks tegen het project Traverse is, want in de motie wordt gezegd dat nieuwe verkeersprojecten niet mogen leiden tot verdere verslechtingen van de aanrijtijden van de brandweer. Welnu, de Traverse is zo'n project.

De heer **Koster**: Er is nog niets dat daarop wijst. Als in de praktijk wordt bewezen dat het niet gaat lukken, zal daar iets aan gedaan moeten worden, want verdere verslechtingen van aanrijtijden kunnen inderdaad niet. Dat betekent niet dat ik tegen het project Traverse ben, want voorlopig wijst alles erop dat dit project juist positief werkt op de aanrijtijden. U zei al dat er juist op de Traverse geen obstakels zijn bij bushaltes.

De heer **Blommers**: Ik wijs op het rapport over de aanrijtijden van nooddiensten dat indertijd bij de stukken over de Traverse was gevoegd. Daarin stond duidelijk dat de nooddiensten behoorlijk wat moeite hadden met de Traverse, en dan druk ik mij heel zwak uit.

De heer **Smittenaar**: Dit was van te voren allemaal bekend. Je haalt je onnodig veel kosten op de hals als je achteraf weer van alles gaat verspijkeren.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Voorzitter. Voor ons ligt een visie die meegaat tot het jaar 2020. Wij hoeven dus niet al op korte termijn allerlei investeringen te doen en enorme tekorten te creëren. Ook mijn fractie is er voorstander van dat de werkzaamheden zoveel mogelijk worden gekoppeld aan onderhoudsprojecten, met aanvullende maatregelen die betaald worden uit een op te richten fonds. Mocht het de bedoeling zijn om iets méér te doen dan het fonds toelaat, dan is het aan het college om daarvoor voorstellen aan de raad te doen en dekking aan te geven, en is het aan de raad om daar al dan niet mee akkoord te gaan.

Wij vinden het belangrijk dat er een scheiding komt tussen fietsers en doorgaand verkeer, teneinde de veiligheid van fietsers te waarborgen. Dit is ook opgenomen in het plan, en wij zijn daar blij mee.

Wij zijn voorstanders van scenario 4, binnen de mogelijkheden die het fonds biedt. Op de langere termijn moet het wel gerealiseerd kunnen worden.

De motie van GroenLinks over handhaving vinden wij zeer sympathiek, maar de formulering ervan vinden wij niet juist. Wij zouden liever zien dat in de motie komt te staan dat binnen de regio geïnformeerd zou moeten worden naar mogelijkheden om controles uit te voeren. Als wij een opdracht tot controle geven, kan dat ook tot financiële consequenties leiden. Wat de andere motie van GroenLinks betreft, vinden ook wij dat er goede calamiteitenroutes moeten zijn en dat Noord-Hofland toegankelijk moet blijven van onze brandweer. Die motie kunnen wij daarom wel steunen.

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. Aan de heer Rondagh die heeft opgemerkt dat de nota methodologisch niet juist is omdat er geen cijfers aan ten grondslag liggen, kan ik zeggen dat de cijfers bewust niet in de nota zelf zijn opgenomen, omdat het dan een te dik stuk zou worden. Er vinden jaarlijks verkeerstellingen op diverse wegen plaats, waardoor wij over de nodige cijfers beschikken en op grond daarvan een goed beeld hebben van de ontwikkelingen.

Indertijd is de motie over 30 km-zones door een brede meerderheid in de raad aangenomen. In die motie wordt uitgesproken dat er dit jaar overal 30 km-zones moeten zijn ingevoerd. Ik heb begrepen dat de 30 km-bordjes nu in bestelling zijn, en op korte termijn worden geplaatst. Bij de bespreking van de motie is van de kant van het college ook gezegd, dat dit beslist niet impliceert dat direct ook overal een 30 km-infrastructuur wordt aangelegd. Verder gaan de politie en de betreffende officier van justitie pas verbaliseren op te hard rijden in een 30 km-zone als ook de hele infrastructuur aanwezig is, dus na het plaatsen van de bordjes is er nog een forse weg te gaan. Maar goed, wij gaan binnenkort de bordjes plaatsen om iedereen glashelder te maken dat het om 30 km-zones gaat, waarbij wij ons realiseren dat de politie die 30 km niet gaat handhaven zolang wij de zones niet ook met 30 km-infrastructuur hebben ingericht.

Vanavond kan de raad kiezen voor een scenario waarin de snelheid van aanleg van die 30 km-infrastructuur in de wijken aan de orde komt, waar uiteraard financiële consequenties aan zitten. In dat verband is van een aantal fracties de terechte opmerking gekomen dat de inrichting van 30 km-zones zoveel mogelijk gecombineerd zou moeten worden met andere werkzaamheden, zoals vervanging van de riolering. Wij hebben daar in het verleden al regelmatig over gesproken.

Wij hebben al vaker stilgestaan bij de doorstroming van het verkeer op de Traverse, de Van Beethovenlaan e.d. De heer Smittenaar weet ook hoe het college hierover denkt, dus ik wil het daar maar bij laten, wat dit punt betreft.

De **voorzitter**: Bij de 30 km-zones moet de politie een juridische titel hebben om toezicht te kunnen houden en te kunnen verbaliseren. Die titel is er niet als die zones niet volgens "de regels der kunst"

zijn ingericht. Alleen het plaatsen van borden geeft de politie in ieder geval nog geen titel om op te treden. De politie zou wel willen optreden, maar kan dat voorlopig nog niet.

De heer **Rondagh**: Het is op zichzelf goed dat er 30 km-borden worden neergezet, maar ik begrijp dat die niet effectief zijn. De politie zal immers niet ingrijpen, en de bewoners kunnen dus denken: nou ja, er staat op het bord 30 km, maar ik kan er gewoon met 50 km voorbij scheuren. Is het plaatsen van die borden dan niet gewoon windowdressing?

Wethouder **Van Dunné**: Dat hangt sterk af van iemands levensinstelling. Ikzelf denk dat het gros van de mensen zich wel realiseert dat een 30 km-bord er niet voor niets staat. Het alleen plaatsen van het bord is inderdaad niet volledig effectief, maar wij hebben toch de hoop dat 80 of 90% van de mensen zich wel aan dat bord zal houden, en dat geeft dus een behoorlijk effect. Voor de resterende 10 tot 20% zijn steviger maatregelen nodig, in de eerste plaats drempels, en als die niet helpen een prent.

De **voorzitter**: Met het bord wordt in ieder geval de norm aangegeven. Wij hopen overigens op korte termijn ook de inrichting uit te voeren, waardoor handhaving mogelijk wordt, maar het is al een principeel punt dat wij met het bord de norm gaan stellen: 30 km/uur.

De heer **Rondagh**: Ik herinner mij uit het begin van deze raadsperiode, in een vorig leven van mij, dat de suggestie werd gedaan om door middel van 30 km-borden wijken geschikt te maken als 30 km-zone. Daar is toen niets mee gedaan, maar die eenvoudige maatregel had dus al twee of drie jaar geleden genomen kunnen worden.

De **voorzitter**: Ik maakte geen deel uit van uw vorige leven, dus ik kan daar geen antwoord op geven.

Wethouder **Van Dunné**: Als ik het mij goed herinner, was de fractie uit het vorige leven van de heer Rondagh één van de instigatoren van de motie over 30 km-zones. In die motie is gezegd dat er dit jaar, dus in 2009, 30 km-zones ingevoerd zouden moeten worden. Daar houden wij ons aan. Misschien had het eerder gekund, maar wij doen het nu.

Mevrouw **Bremer**: Voorzitter. Naar aanleiding van de motie van de heer Koster over handhaving hoor ik graag, waar dan volgens hem op gehandhaafd zou moeten worden. Dat staat namelijk niet in de motie genoemd. Heeft hij de indruk dat het college dit nu niet goed aanstuurt?

De heer **Koster**: Deze motie slaat ook op handhaving op 50 km-wegen. Ook daar moet gehandhaafd worden op snelheid, door rood licht rijden, veiligheid van voetgangersoversteekplaatsen e.d. Het is niet de taak van de gemeente om dit te doen, maar het college kan wel een beroep doen op de politie en het openbaar ministerie om zo nu en dan eens handhavend op te treden. Daar roept deze motie toe op.

De heer **Middelburg**: Wij zullen de beide moties niet steunen.

De heer **Smittenaar**: Voorzitter. Ik vraag mij af of degenen die voor scenario 4 kiezen, wel op de hoogte zijn van het bedrag dat hiermee gemoeid is, namelijk ruim € 14 miljoen. Gezien de zojuist besproken Perspectiefnota legt dat een flinke druk op de toekomst.

Wij zijn voor de motie die pleit tegen de Traverse, en tegen de motie over verkeershandhaving in Noord-Hofland.

De heer **Koster**: U wilt dus dat kinderen worden doodgereden op de oversteekplaats bij het winkelcentrum Noord-Hofland? Verder wijs ik erop dat de andere motie heel sterk pleit tegen de N11.

Mevrouw **Bremer**: Ik maak ernstig bezwaar tegen de opmerking van de heer Koster over kinderen.

De heer **Koster**: Daar is de motie juist door ingegeven: een paar bijna-ongelukken op het zebrapad bij het winkelcentrum Noord-Hofland.

De **voorzitter**: Maar uw formulering is minder gelukkig.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Voorzitter. Ik kan instemmen met beslispunt 5 over een nieuw aan te leggen verbinding door het Intratuingebed, maar over de wijze van uitvoering (bijvoorbeeld één- of tweerichtingverkeer) wil ik nu geen standpunt innemen. Dat moet in de komende tijd nog bepaald worden.

Verder heb ik nog een vraag bij het gaan plaatsen van 30 km-borden, die vervolgens geen juridische betekenis hebben voor mensen die zich niet aan die 30 km houden. Is het dan mogelijk om met eenvoudige middelen de straten te versmallen, bijvoorbeeld door plantenbakken te plaatsen zonder dat de straat opengebroken hoeft te worden en zonder dat het aantal parkeerplaatsen wordt verminderd? Wordt op die manier misschien ook aan de eisen van een 30 km-inrichting voldaan, waardoor het mogelijk zou worden om mensen die lak hebben aan de 30 km, toch te verbaliseren?

De **voorzitter**: Volgens mij hebben de fracties van GroenLinks en van ONS Voorschoten nog geen voorkeur voor een scenario uitgesproken. Kunnen zij dat nu alsnog doen?

Mevrouw **Bremer**: De heer Koster heeft inmiddels gedeeltelijk geantwoord op mijn vraag aan hem. Met zijn motie over verkeershandhaving kunnen wij niet instemmen, wat niet te maken heeft met hetgeen de heer Koster zojuist in de richting van de VVD-fractie veronderstelde, maar met de toelichting op de motie waarin staat dat "de politie meermaals had aangegeven niet in te kunnen gaan op een verzoek om te controleren". Dat is een beschuldiging aan het adres van iemand die zich in deze raad niet kan verdedigen, en het is ook verder niet onderbouwd. De heer Koster heeft aangegeven dat het o.a. om snelheidsovertredingen gaat, maar de Admiraal de Ruytersingel leent zich niet voor het meten van de snelheid met laserapparatuur. In de wet is namelijk bepaald dat er een aantal meters nodig zijn om de snelheid te kunnen meten, en dat lukt niet op de De Ruytersingel.

Verder kiezen ook wij voor optie 4. Dat is een hoge ambitie, en wij hopen dat die zich op een realistische manier verhoudt tot de financiële mogelijkheden. Het gaat immers om aanzienlijke bedragen.

Met de motie van de heer Koster over calamiteitenroutes kunnen wij instemmen.

De heer **Koster**: In de eerste termijn heb ik al aangegeven dat wij voor scenario 4 kiezen.

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. 14 miljoen euro klinkt natuurlijk als een hoog bedrag, maar als je het over een aantal jaren uitsmeert, is het in te passen in de begroting. Anders zou het college dit scenario ook niet gepresenteerd hebben.

Verder merk ik op dat een 30 km-bord wel een juridische status heeft; het is immers een verkeersbesluit. Iemand die zich hier niet aan houdt, is dus wel degelijk in overtreding. Punt is alleen dat er niet op gehandhaafd wordt.

De **voorzitter**: Dan stel ik vast dat de raad een voorkeur uitspreekt voor scenario 4, met uitzondering van de VVD-fractie die voor scenario 3 kiest.

Het voorstel van burgemeester en wethouders wordt zonder stemming aangenomen, onder aantekening dat de VVD-fractie gekant is tegen elke verkeersbelemmering op doorgaande routes.

Motie nr. 26 van GroenLinks over verkeershandhaving wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fractie van GroenLinks ervoor heeft gestemd.

Motie nr. 27 van GroenLinks over calamiteitenroutes wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

19. Kadernota wijkgericht werken Voorschoten (raadsvoorstelnummer 043)

De heer **Van Rixtel**: Voorzitter. Op verzoek van de raad is een bijlage gemaakt die goed aangeeft hoe de kadernota concreet kan worden gemaakt aan de hand van twee pilots in twee wijken. Wij waren al tevreden met de kadernota, en zijn nog meer tevreden met de twee uitwerkingen. Wat ons betreft, kan er ingestemd worden met de kadernota.

Mevrouw **Van der Kraats**: Voorzitter. De nota is breed opgesteld, waarbij alle aspecten van wijkbeleid aan de orde komen. De uitgangspunten zijn uitstekend en er is een relatie met burgerparticipatie. Het is er allemaal, maar ik herhaal wat ik vorige week in de commissie heb gezegd: de nota is zó breed en abstract dat ze in feite voor elke gemeente kan gelden. In die zin is er toch enigszins sprake van een gemiste kans voor Voorschoten. De praktijkvoorbeelden die in de nota worden genoemd, gaan vaak over fysieke zaken, zoals riolering, maar bij wijkbeleid denk ik vooral aan zaken als veiligheid en cohesie. Ik mis dus het nodige, maar anderzijds staat er ook niets verkeerd in de nota. Ook komen er nog goede aanvullingen op de nota en krijgen wij straks meer te horen over de uitkomsten van de pilots. Wij zullen daarom wel instemmen met de nota.

De heer **Lockhorst**: Voorzitter. In de commissievergadering heb ik mij nogal kritisch over deze nota uitgelaten. Wij hebben daar in de fractie nog een keer over gesproken, maar de opmerkingen die ik heb gemaakt in de commissie, blijven overeind. Wij betreuren het dat vooral naar twee wijken wordt gekeken, en dat ouderen in het geheel niet in de nota voorkomen. Wij hadden graag een nota gezien die meer SMART was opgesteld, dus met concrete doelen en wijkgericht, met als leidraad de kritiek die de CAW heeft geuit.

De heer **Van Rixtel**: Wat vindt u van de uitwerking die de raad deze week nog heeft ontvangen?

De heer **Lockhorst**: Daarmee wordt iets toegevoegd, maar niet zodanig dat wij nu wél met de motie zouden kunnen instemmen.

De heer **Van Rixtel**: In die uitwerking staat dat een wijkplan in samenwerking met de buurt wordt opgesteld. U vraagt nu om zaken die eigenlijk in die samenwerking met de buurt aan de orde moeten komen. Juist bij burgerparticipatie moeten wij niet op de zaken vooruit lopen. De nota geeft het kader en een instrumentarium aan, en als wij de nota vanavond vaststellen, kan vervolgens met een bepaalde methodiek gewerkt worden.

De heer **Lockhorst**: Ik kan mij uw argumentatie wel voorstellen, maar wij kijken er toch anders tegenaan. Wij missen nog steeds bepaalde zaken, zoals de sociale kaart. Ook het stimuleren van de betrokkenheid van mensen blijft in de nota onderbelicht.

Mevrouw **Bremer**: Voorzitter. Ook voor ons geldt dat na de commissievergadering onze mening niet is gewijzigd door de aanvulling die is toegezonden. Volgens ons hoort de paragraaf waarin wordt gesteld dat binnen de organisatie van de gemeente een en ander op orde moet worden gebracht, zoals betere service en het sneller beantwoorden van brieven, niet thuis in deze nota. Verder vinden wij dat éérst met de mensen gesproken zou moeten worden, voordat beleid wordt opgesteld.

Mevrouw Van der Kraats heeft opgemerkt dat er op zichzelf niets verkeerd in de nota staat. Het stuk heeft echter wel € 30.000 gekost, en eigenlijk is dat dan weggegooid geld. Het is misschien maar een

kleinigheid op de € 1 miljoen bij de Traverse, maar alle beetjes helpen en onnodig geld uitgeven is altijd een verkwisting.

De heer Van Rixtel sprak nog over een bepaalde methodiek. Wij zijn het met die methodiek niet eens, en kunnen dan ook niet instemmen met de nota.

De heer **Van Rixtel**: Op welke punten bent u het dan niet eens met de methodiek? Het punt over de organisatie van de gemeente, dat u zojuist noemde, is geen onderdeel van de methodiek, maar van de analyse waarbij is geconstateerd dat er ook binnen de gemeente een aantal zaken verbeterd moeten worden om wijkgericht werken goed mogelijk te maken. De gemeente moet vooral meer open staan voor initiatieven vanuit de buurten. Volgens mij haalt nu twee dingen door elkaar.

Mevrouw **Bremer**: Nee hoor, dat doe ik niet. Ik vind dat eerst gezorgd moet worden dat de zaken op orde zijn. Daarna kan gepraat worden met betrokkenen, en kan beleid worden gemaakt. Het college hanteert nu de omgekeerde volgorde. Wij kunnen van mening verschillen, en ik blijf bij mijn standpunt.

De heer **Oosterhuis**: Voorzitter. In de commissievergadering van vorige week had de VVD-fractie ernstige aarzelingen over de nota. Die aarzelingen hebben wij nog steeds. De nota is zeer abstract; het is eigenlijk een werkmethode. Daarmee wordt voor de burgers niet zichtbaar wat er nu eigenlijk gebeurt. Uitgangspunt is een project, en op basis van dat project wordt de wijk benaderd en gezien hoe het project verder binnen de wijk moet worden ingevuld. Dat is een aanpak, maar naar onze mening is die aanpak niet voldoende. Wij missen het pro-actieve element, d.w.z. dat nagegaan wordt hoe het staat met de sociale kaart en de fysieke omgeving in de wijk. Je moet ook vooruit kunnen zien, en dat kan niet voldoende als met een projectaanpak wordt gewerkt.

Gisteren heeft de wethouder in een brief aan de raad uiteengezet, hoe ze wil omgaan met de twee pilots in de Vlietwijk en Noord-Hofland. Dank voor deze duidelijke informatie, waaruit blijkt dat de wethouder zich de kritiek in de commissie heeft aangetrokken. Er is, zo blijkt uit de brief, een concept-jaarprogramma voor de Vlietwijk, en er moeten nog een projectplan en een jaarprogramma komen voor de twee projecten die in Noord-Hofland spelen. Door deze manier van vraaggericht werken en agendavorming door bewoners wordt de kadernota concreter waar het deze pilots betreft, en wordt duidelijk aangegeven wat bewoners van het wijkbeleid kunnen verwachten. Naar ons oordeel is dat echter nog niet genoeg, want wij willen dat er in alle wijken wijkgericht beleid wordt gerealiseerd, dus niet alleen in de aandachtsgebieden Vlietwijk en Noord-Hofland. Er wordt weliswaar gezegd dat het met de sociale cohesie wel goed zit in de andere wijken, maar als er wijkgericht beleid wordt gevoerd, moet dat gelden voor alle wijken en moet daar een heldere aanpak voor worden vastgesteld.

Gezien de ernstige aarzelingen die wij over de nota hebben, wil ik graag een aantal vragen aan de wethouder stellen, opdat wij aan de hand van de beantwoording daarvan ons standpunt kunnen bepalen:

1. Is de wethouder bereid bij de start van dit werkproces voor alle wijken een actuele stand van zaken van de sociale en de fysieke kaart te geven? Is zij ook bereid deze kaart regelmatig te actualiseren?
2. Is de wethouder bereid bij de start van dit werkproces te beginnen met te communiceren met de bewoners over de wijze van aanpak van het wijkbeleid?
3. Is de wethouder bereid bij de start van dit werkproces te beginnen met het consulteren van wijkbewoners over hun huidige en hun toekomstige behoeften ten aanzien van hun woon- en leefomgeving?
4. Is de wethouder bereid voor elke wijk, met inachtneming van de actuele stand van zaken van de sociale kaart, een wijkprogramma te ontwikkelen met agendavorming en burgerparticipatie door de wijkbewoners, waarin de aanpak van de projecten in een jaarprogramma is weergegeven?

Kortom: is de wethouder bereid deze vier punten toe te voegen aan de nota, als een plan van aanpak bij de start van het wijkbeleid? Er is dan immers een concreet plan van aanpak, en vervolgens kan invulling worden gegeven aan het werkproces.

Als de aanpak van het wijkbeleid op deze manier wordt geconcretiseerd, kan naar het oordeel van de VVD-fractie de burgerparticipatie en de betrokkenheid van de wijkbewoners worden gewaarborgd. De huidige nota geeft in dat opzicht onvoldoende waarborgen.

Wethouder **Kleijweg**: Voorzitter. Deze week kreeg ik een pas verschenen boekje in mijn handen gedrukt, getiteld "De wijk nemen", met als ondertitel "Een subtiel samenspel van burgers, maatschappelijke organisaties en overheid". In dat boekje wordt, aan de hand van evaluaties van tot nu toe bekende soorten wijkbeleid, bezien wat de valkuilen zijn en waar dit beleid kan verbeteren, vooral omdat er nogal wat wijkbeleid mislukt. Er wordt overigens in dit boekje de term "wijkgericht werken" gebruikt, waarmee duidelijk wordt dat het veel meer om een samenspel gaat.

Volgens het boekje is vooral belangrijk dat valkuilen uit het verleden worden vermeden, wat inhoudt dat niet overal dezelfde inzet moet worden gekozen, niet altijd vaste wijken moeten worden aangewezen, en niet altijd vaste te behalen resultaten moeten worden aangegeven, omdat daarmee te hoge verwachtingen worden gewerkt die in de praktijk niet gehaald worden. Geadviseerd wordt dan ook om een flexibele inzet te hanteren, waarbij wijkgericht werken geen doel op zich maar een middel is, en het begrip "wijk" een relatief begrip is, zodat per keer, afhankelijk van wat er speelt aan problemen en vraagstukken, voor een hele wijk, of alleen voor één straat gekozen kan worden. Verder ligt een sterke nadruk op creatief werken. Een valkuil, aldus het boekje, is de hang naar standaardmethoden en de wens dat de resultaten meetbaar zijn, want onderzoek heeft uitgewezen dat dit op het gebied van wijkbeleid bijzonder moeilijk is.

Waar leent wijkgericht werken zich nu bij uitstek voor? Voor verwerven van inzicht in de specifieke problemen van de wijk, waarbij het overigens niet zozeer om wijkgericht werken, maar om gericht werken gaat, afhankelijk van hetgeen in de wijk speelt. Ook leent wijkgericht werken zich goed voor investeren, ook in het maatschappelijk middenveld, zoals woningbouwverenigingen en opbouwwerk. Verder vraagt het een hoge mate van professionaliteit. Toen ik dit las, kwam ik toch tot de conclusie dat de voorliggende kadernota een antwoord hierop probeert te geven, vooral wat betreft de vraag hoe flexibel omgegaan kan worden met problemen en vraagstukken die zich in een wijk voordoen. Zo is vanavond gevraagd om concrete projecten te definiëren, maar wijkgericht werken houdt in feite in dat die projecten gedefinieerd worden in samenspel met de bewoners.

De CDA-fractie heeft de ouderen gemist, maar ook deze zijn begrepen in het wijkgericht werken. Zo is in de ouderennota al aangegeven dat bijvoorbeeld het project ouderenproof uitstekend kan passen in het wijkbeleid. Dat geldt echter niet per definitie voor elke wijk, dus er moet steeds per wijk nagegaan worden of het relevant is. Overigens speelt hier het bekende punt dat niet alle projecten altijd in alle nota's worden genoemd, maar dat wil nog niet zeggen dat die projecten er niet zijn.

De heer Oosterhuis kan ik garanderen dat wij voor alle wijken de actuele stand van zaken van de fysieke en sociale kaart opmaken, althans op het moment dat wij aan de betreffende wijk toekomen. De planning is dat wij minimaal twee wijken per jaar bezoeken, om te kijken wat er aan de hand is en te horen wat de bewoners willen. Op dat moment maken wij de wijkanalyse, en daar komen vervolgens plannen uit voort. Dit kunnen wij niet al voor de start van het wijkgericht werken doen voor alle elf wijken in Voorschoten. Daar zouden wij dan trouwens weer externen voor moeten inhuren. Los daarvan is het ook verstandig om enige ervaring hiermee op te doen, om te bereiken dat het geheel zorgvuldig verloopt. Uiteraard betrekken wij de bewoners in de plannen en consulteren wij hen daarover, want dat is juist de essentie van het wijkgericht werken: samen werken met de bewoners en alle organisaties uit het maatschappelijk middenveld die met de wijk te maken hebben, om tot wijkprogramma's te komen. Kortom: de heer Oosterhuis heeft de essentie van het deel van het wijkgericht werken dat in de wijken zelf ligt, precies beschreven. Wij gaan op die manier te werk, maar willen het alleen gefaseerd doen.

De heer **Oosterhuis**: Voorzitter. Ik heb uit het antwoord van de wethouder begrepen dat het college wel degelijk voor alle wijken wijkgericht beleid zal gaan voeren, maar dat gefaseerd wil doen, omdat het niet in één keer kan. Verder heb ik begrepen dat er wel degelijk een analyse van de fysieke en sociale kaart wordt gemaakt, en dat deze kaarten worden geactualiseerd. Wordt daarbij ook pro-actief gewerkt, in die zin dat na het actualiseren van de sociale en fysieke kaart voor een bepaalde wijk ook wordt nagegaan hoe met toekomstige sociale ontwikkelingen binnen die wijk omgegaan zou moeten worden? Kortom: zegt de wethouder voluit "ja" op alle vier de vragen die ik heb gesteld?

Wethouder **Kleijweg**: Volgens mij heb ik "ja" gezegd. Dit is inderdaad de insteek.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van het CDA en ONS Voorschoten ertegen hebben gestemd.

20. Concept Milieuprogramma (raadsvoorstelnummer 031)

De heer **Rosier**: Voorzitter. De VVD-fractie vindt het milieuprogramma niet een stuk om over naar huis te schrijven. Voor een deel betreft het landelijke regelgeving, en wij hebben waarachtig geen gemeentelijk programma nodig om landelijke regelgeving uit te voeren. Voor een deel gaat het om in de ogen van de VVD-fractie irrealistische ambities, waarbij ik doel op een gemeentelijk klimaatbeleid. Doe nu maar gewoon wat je als gemeente kunt doen, en doe dat eerst maar eens goed. Verder gaat het voor een deel om zaken die al op een andere manier gedaan hadden kunnen worden. Ga bijvoorbeeld eens in andere gemeenten kijken hoe ze daar met afval omgaan. Ook gaat het voor een deel om iets dat mijn fractie totaal niet begrijpt: de milieuvergunningen. Vermoedelijk hebben veel bedrijven in Voorschoten nog een oude Hinderwetvergunning, en die had al vervangen moeten worden door een vergunning ex Wet milieubeheer. Inmiddels is er ook een algemene maatregel van bestuur bij de Wet milieubeheer die algemene regels stelt voor bepaalde categorieën ondernemingen, zodat voor die ondernemingen geen vergunning meer nodig is.

Kortom: te veel van het een, te weinig van het ander, en niet goed genoeg. De VVD-fractie zal dan ook niet instemmen met dit programma.

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Ik kan kort zijn over het programma. Het stelt immers niet zoveel voor, dus ik hoef daar verder niets over te zeggen.

De heer **Rondagh**: Mijnheer de voorzitter. Voor ons ligt een bleek stuk. Bijna op elke pagina staat drie of vier keer "De gemeente stelt zich ten doel". Ik hoor graag wat de gemeente tot nu toe heeft gedaan op het gebied van milieu. Ik vraag dat mede in relatie tot de komende motie van de fracties van PvdA, CDA en GroenLinks, die op het vlak van duurzaam bouwen vier punten noemt die nagestreefd zouden moeten worden. Juist op dit moment wordt er in Voorschoten enorm veel gebouwd, en daarom mijn vraag of er ook nu al bij die projecten rekening wordt gehouden met de wensen van de gemeente. Zo niet, dan is dat een gemiste kans.

De heer **Van Rixtel**: Voorzitter. Wij kunnen constateren dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Het milieuprogramma kwam ook laat, waardoor wij alweer uitkijken naar het nieuwe milieuprogramma dat in het najaar komt, zo is toegezegd. Ook wachten wij met spanning op het nieuwe meerjarige milieubeleidsplan, want het vorige is al verlopen. Daarnaast is een uitvoeringsplan CO₂ toegezegd en wachten wij nog op het afvalbeleid en klimaatneutraliteit. De milieu-informatie die conform het Verdrag van Århus toegankelijk had moeten zijn, is dat nog niet. Er is toegezegd dat de invulling van de duurzaamheidsmeter binnenkort komt, en ook daar kijken wij met spanning naar uit.

Wij zullen nu niet tegen het milieuprogramma stemmen, maar constateren wel dat er nog veel moet gebeuren. GroenLinks zal daarom in het najaar zelf met een initiatiefvoorstel komen.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: Voorzitter. Er is al opgemerkt dat er weinig innovatie is in het milieuprogramma zoals dat voorligt. In de commissie hebben wij aangegeven dat wij graag een beleidsplan openbare verlichting tegemoet zien. Wij wachten hier al jaren op, en wij vinden dat de wethouder nu in het najaar met iets moet komen. Dan gaat de openbare verlichting immers wat langer branden. Wij willen hierover een toezegging.

Verder wijs ik nogmaals op de evaluatie van de Kadernota afvalinzameling uit 2004, vermeld op blz. 7. Wanneer komt de wethouder met een nieuw voorstel over een evaluatie, waarbij rekening wordt gehouden met de uitspraak van de commissie in de vorige cyclus? Verder herinner ik eraan dat wij vanavond een brief van de Rekenkamercommissie hebben afgehandeld, waarin deze commissie zegt voornemens te zijn om, aansluitend op de onderzoeken naar de WMO en de riolering, onderzoek te doen naar de inzameling van huisvuil in Voorschoten en Oegstgeest. Wij willen de uitslag van dat onderzoek krijgen. Laat de wethouder daar zijn voordeel mee doen, want ook dat geeft weer een mogelijkheid om kosten te beperken.

Wij hebben in de coalitie een motie voorbereid, zoals al aangekondigd door de heer Rondagh. In die motie borduren wij voort op de CO₂-neutraliteit van Voorschoten, en het mooie is dat uitvoering van deze motie niets kost.

De **voorzitter**: Het is wel bijzonder dat de heer Rondagh moties van de coalitie aankondigt, maar dat ter zijde.

Mevrouw **Kortekaas-Warmerdam**: De motie heeft nummer 25 en luidt:

"De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 9 juli 2009

van mening dat:

- de gemeenteraad van Voorschoten streeft naar beleid waarin CO₂-neutraliteit als belangrijk onderdeel bepalend wordt voor toekomstig beleid (motie d.d. 31 januari 2008)*
- dit nog niet van toepassing is op het gebied van ruimtelijke ordenings- en inrichtingsplannen*

roept het college op:

- Bij alle toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen CO₂-neutraliteit te bevorderen door in genoemde plannen als eis voor de bouwers en ontwikkelaars mee te nemen:*
 - zoveel mogelijk bouwen op het zuiden om energetische redenen (zonnepanelen e.d.);*
 - het opnemen van slimme, energiearme verlichting;*
 - een verhoogde isolatiewaarde;*
 - opvang van hemelwater op eigen terrein met verstrekking van voorzieningen tot gebruik als spoel- en waswater bij nieuwbouw;*

en gaat over tot de orde van de dag".

Wethouder **Van Dunné**: Voorzitter. De VVD-fractie stelt dat het milieuprogramma niet noodzakelijk zou zijn. Ja, was dat maar zo, zou ik willen zeggen, maar het is echt een verplicht nummer voor het ministerie van VROM. De raad hoort ieder jaar een milieuprogramma vast te stellen. Omdat het een programma is, wordt er niet zozeer teruggekeken naar wat wij gedaan hebben, maar vooral aangegeven wat wij gaan doen.

Duurzaam bouwen bevorderen wij zoveel mogelijk. In de meeste projecten wordt duurzaam bouwen ook gewoon opgelegd; daar is een regionale afspraak over gemaakt.

Bij het punt CO₂-neutraliteit heeft de heer Rosier gezegd dat de gemeente niet de hele wereld op haar schouders moet nemen, maar moet doen wat ze als gemeente kan doen. Dat is ook wat wij doen met

het milieuprogramma: wij beperken ons daarin tot wat een gemeente kan doen, en zijn dus niet bezig met de vraag hoe wij Australië kunnen helpen om CO₂-neutraliteit te bereiken. Anderzijds wonen wij wel allemaal op dezelfde aardkloot, dus het is ook weer niet verstandig om daar helemaal geen interesse in te hebben.

De heer **Rosier**: Tot Australië komen we niet, maar Mali halen we wel.

Wethouder **Van Dunné**: Ja, met Mali hebben wij een stedenband, en de raad roept ons regelmatig op om daar iets aan te doen.

Een plan voor de openbare verlichting komt nog dit jaar. Ook komen wij met een nieuw voorstel over de evaluatie van de afvalinzameling. Uitslagen van allerlei onderzoeken kan de raad natuurlijk krijgen zodra het college ze heeft ontvangen.

Wat de andere punten betreft, verwijs ik korthedshalve naar de discussie die in de commissievergadering is gevoerd. Ik vraag mij wel af of ik nog iets moet zeggen over de motie.

De **voorzitter**: Nou, ik denk van niet. Het gaat om een motie van de drie coalitiepartijen die is aangekondigd door de heer Rondagh. Wat wilt u nog méér?

Wethouder **Van Dunné**: Ja, als het een motie van de drie coalitiepartijen is, zal het wel goed zijn.

Het voorstel van burgemeester en wethouders wordt zonder stemming aangenomen, onder aantekening dat de VVD-fractie geacht wil worden ertegen te hebben gestemd.

De motie van mevrouw Kortekaas wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de VVD-fractie ertegen heeft gestemd.

12. Aanwijzing lid algemeen bestuur Holland Rijnland

De **voorzitter**: Na de benoeming vanavond van mevrouw Tjalma tot wethouder hebben wij in de pauze al onze eerste collegevergadering gehad: de constituerende vergadering. Het college heeft daarbij besloten om wethouder Van Dunné kandidaat te stellen voor het dagelijks bestuur van Holland Rijnland. Met het oog hierop gaat de portefeuille RijnlandRoute naar mevrouw Tjalma. Verder is besloten dat wethouder Kleijweg mij zal vergezellen in de stuurgroep Voorschoten-Wassenaar. Daarom stellen wij nu aan de raad voor om wethouder Van Dunné voor te dragen als lid van het algemeen bestuur, omdat hij pas lid van het dagelijks bestuur kan worden als hij lid is van het algemeen bestuur.

In dat verband meld ik nog dat er binnen Holland Rijnland wel enige discussie is ontstaan over de vraag, of Voorschoten zijn zetel in het dagelijks bestuur zou moeten behouden. Wij hebben vervolgens enthousiast gelobbyed en genetwerkt, en zijn blij dat wij deze zetel in het dagelijks bestuur tot het eind van de huidige bestuursperiode kunnen behouden. Naar verwachting zal die zetel dan overgaan naar een andere gemeente.

Als de raad het zojuist gedane voorstel volgt, komt de vertegenwoordiging van Voorschoten in het algemeen bestuur van Holland Rijnland te bestaan uit drie leden van het college. Ik kan mij indenken dat de raad het op prijs stelt dat ook een raadslid zitting krijgt in het algemeen bestuur, en ik stel mij voor daar in de eerstkomende vergadering na de zomervakantie op terug te komen, nadat wij er in het Presidium over gesproken hebben.

Bij acclamatie wordt besloten wethouder Van Dunné voor te dragen als lid van het algemeen bestuur van Holland Rijnland.

Wethouder **Van Dunné**: Ik merk nog op dat het lobbywerk om de zetel in het dagelijks bestuur te behouden, grotendeels is verzet door de burgemeester.
(Geroffel op de vergadertafels.)

21. Sluiting

De **voorzitter**: Rest mij vast te stellen dat hiermee het "parlementaire jaar" 2008-2009 is afgerond. Het was een belangrijk jaar, waarin veel is gebeurd: boeiende en zeer hectische dingen. U allen hebt daar veel tijd in geïnvesteerd, en ik wil u daar ook namens de bevolking van de gemeente voor danken. Ik hoop dat u allen straks goed uitgerust kunt beginnen aan het volgende "parlementaire jaar" van deze gemeente.

Hierna sluit de **voorzitter** te 23.10 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 24 september 2009.

De griffier,

De voorzitter,